БУХЫ ОРОНУУДАЙ ПРОЛЕТАРИНАР, НЭГЭДЭГТЫ!

Бурят-Монголой ҮНЭН

КПСС-эй Бурят-Монголой обкомой, БМАССР-эй Верховно Соведэй, КПСС-эй Улан-Удын горкомой орган.

№ 65 (6500)
МАРТЫН 31
ВТОРНИК
1953 он

Сэн 20 мүнгэн.

МҮНӨӨДЭРЭЙ НОМЕРТО:

РЕСПУБЛИКЫНГАА 30 ЖЭЛЭЙ ОЙЕ НЭРЭТЭЙ ТҮРЭТЭЙГӨӨР УГТАЯ

Байгша оной майн 30-да Бурят-Монголой Автономно Советскэ Социалистическэ Республикын байгуулагдаһанһаа хойшо 30 жэлэй ой гүйсэхэнь.

Бурят-монгол арадай ажабайдалда болохоёо байгаа энэ шухала событитай дашарамдуулан, партиин областной комитет «Бурят-Монголой АССР-эй 30 жэлэй ойе һайндэрэлгэдэ бэлэдхэл тухай» гэһэн тусгаар тогтоол баталан абаба. Энэ тогтоол манай газетын мартын 29-нэй номерто толилогдонхой.

Партиин областной комитет болбол энэ һайндэртэ бэлэдхэхэ ба тэрэниие үнгэргэхэ талаар партийна, советскэ, профсоюзна, комсомольско организацинуудай болон республикын бүхы ажалшадай үмэнэ тон харюусалгатай хэдэ хэдэн зорилгонуудые табиба. Сталинска табадахи табанжэлые амжалтатайгаар дүүргэхын, промышленностиин ба хүдөө ажахын бүхы һалбаринуудые дам саашадаа хүгжөөн дэбжүүлхын, арад зоной ажабайдалай материальна болон культурна хэмжээе улам дээшэлүүлхын түлөө социалистическэ мүрысөө үргэнөөр дэлгэрүүлхэ гээшэ республикымнай ажалшадай тон шухала зорилго мүн гэжэ партиин обком тоолоно.

Республикынгаа 30 жэлэй ойе нэрэтэй түрэтэйгөөр угтахыень промышленностиин, транспортын ба хэлхээ холбооной бүхы хүдэлмэрилэгшэдтэ, инженернүүдтэ ба техниүүдтэ, эрэгтэй ба эмэгтэй колхознигуудта, МТС-үүдэй болон совхозуудай хүдэлмэрилэгшэдтэ, хүдөө ажахын мэргэжэлтэдтэ партиин обком хандан уряална. Хүдэлмэришэн ангида хандахэ зуураа, партиин обком болбол үйлэдбэриин 5 һарынгаа программые тоо ба шанарай талаар предприяти бүхэнэй дүүрэн дүүргэхэ хэрэг хангахыень уряална. Энэ уряае дүүргэхэ гол шухала услови юуб гэхэдэ, ажалай бүтээсые саашадань дээшэлүүлхын, үйлэдбэридэ стахановска дүй дүршэлые болон эрхим зэргын технологиие нэбтэрүүлхын, бүтээн гаргаха продукцинһгаа өөрын үные химдаруулхын ба шанарыень һайжаруулхын, түүхэй эд, материал, түлишэ болон электроэнерги алмахын түлөө социалистическэ мүрысөө үргэнөөр дэлгэрүүлхэ хэрэг мүн болоно.

Социалистическэ хүдөө ажахын хүдэлмэрилэгшэдтэ хандаха зуураа, партиин обком хадаа хүдөө ажахын талаар партиин XIX съездын директивэнүүд дотор тодорхойлогдоһон гол шухала зорилгые бэелүүлхын түлөө эрид шууд тэмсэхыень тэдэниие уряална. Энэ зорилгоор колхозууд болон МТС-үүд малайнгаа үбэлжэлгые амжалтатайгаар үнгэргэжэ, адуу малайнгаа тоо толгойе олошоруулха ба ашаг шэмыень дээшэлүүлхэ түсэбөө заатагүй дүүргэхэ, энэ жэлэй хабарай тарилгада эрхим һайнаар бэлэдхэжэ, тэрэниие агротехническэ богонихон болзор соо үнгэргэхэ зэргэтэй. Эдэ бүгэдын ашаар колхозууд эмхидхэлэй-ажахын талаар саашадаа бэхижэхэ байна.

Мүн партиин областной комитет болбол арад зониие культурнаар хангаха хэрэг улам һайжаруулха, идеологическа участок бүхэнэй хүдэлмэриин хэмжээе бүри дээшэнь үргэхэ гэжэ манай бүхы интеллигенцидэ, культурын ба идеологиин хүдэлмэрилэгшэдтэ хандана.

Ойн баяр болотор багахан саг үлэбэ. Партиин обкомой табиһан эдэ зорилгонуудые амжалтатайгаар бэелүүлхэ хэрэгтэ республикынгаа бүхы ажалшадые элсүүлхэ зорилгоор мүнөө партийна организацинууд горьтойхон эмхидхэлэй хүдэлмэри хэхэ зэргэтэй. Мүнөө сталинска шэнэ табанжэлэй гурбадахи жэлэйнь нэгэдэхи кварталай һүүлшын үдэр бшуу. Теэд, энэ жэлэйнгээ нэгэдэхи кварталай үйлэдбэриин түсэбые республикымнай промышленна зарим предприятинууд хангалтагүйгөөр бэелүүлнэ. Жэшээлхэдэ, Галуута-Нуурай рудоуправлени, Улан-Удын хирпиисын завод, Баргажанай, Байгалай, Сэлэнгын леспромхозууд, олохон аймагуудай промкомбинадууд кварталайнгаа түсэб дүүргээгүй байна.

Хүдөө ажахыда мүнөө эгээл харюусалгатай үе ерэбэ. Малайнгаа үбэлжэлгые амжалтатайгаар үнгэргэжэ, түл түрсэеэ эмхитэйгээр абаха гээшэ тон шухала. Гэхэ зуура, малажалаа хүгжөөхэ талаар зарим аймагууд горьтойхон дутагдалнуудтай байна. Баргажанай, Хориин, Яруунын, Хэжэнгын, Зэдын ба бусад зарим аймагуудай олохон колхозууд тэжээлээр дутамаг дээрэһээ адуу малаа олоор тураана. Тиимэһээ нэмэлтэ тэжээл бэлэдхэхэ, адуу малайнгаа харууһалтые эрид шууд һайжаруулха талаар дурсагдаһан эдэ аймагуудай партийна ба советскэ органууд дары хэмжээнүүдые абаха уялгатай.

Хабарай полевой хүдэлмэринүүд бүри газаа орожо ерэбэ. Республикымнай урда аймагуудай зарим колхозууд шинг нойто барихын тулада хабарай эртын борнойлго эхилбэ. Теэд сройдоо хэдыхэн хоноод хабарай полевой хүдэлмэринүүдэй үргэлжэдөө эхилхээ байбашье, зарим МТС-үүд ба колхозууд тарилгадаа үшөө хүсэд бэлэдхээгүй байһаар. Мартын 28—29-дэ КПСС-эй обкомой IV пленум боложо, 1953 оной хабарай полевой хүдэлмэринүүдтэ бэлэдхэхэ ба үнгэргэхэ талаар партийна организацинуудай зорилгонууд тухай асуудал зүбшэн хэлсэхэдээ, тарилгын бэлэдхэлдэхи горьтойхон дутагдалнуудые элирүүлһэн байна. Баргажанай, Курумканай, Ториин, Яруунын, Кяхтын аймагуудай олохон колхозууд ороһото ба тэжээлэй культурануудай, хартаабхын үрһэ хүрэнгэ мүнөө болотор хаажа, тарилгын кондицида хүргэжэ дүүргээгүй байха юм.

Мүн зарим МТС-үүд, илангаяа Куйтунска, Сүхын, Бургалтайн, Закаменай, Баргажанай МТС-үүд, тракторнуудаа болон хүдөө ажахын прицепной машинануудаа хүсэд заһабарилжа дүүргээгүй байна. Тракторнуудаа 2 халаанда хүдэлмэрилүүлхын тулада трактористнуудые шэлэн олохо хэрэг шиидхэгдээдүй.

Полевой хүдэлмэринүүдтэ бэлэдхэлдэхи эдэ бүхы дутагдалнууд хабарай тарилгада горьтойхон һаад түбэг ушаруулжа болохо байна. Тиимэһээ дурсагдаһан дутагдалнуудые дары усадхаха шухала.

Партиин горкомууд, райкомууд ба айкомууд, аймсоведүүдэй гүйсэдкомууд, промышленна предприятинуудай, колхозуудай ба МТС-үүдэй партийна эхин организацинууд ажалшадай дунда ниитэ-политическэ хүдэлмэри мүнөө үргэнөөр ябуулха, партиин XIX съездын түүхэтэ шиидхэбэринүүдые ба республикынгаа 30 жэлэй ойе һайндэрэлгэдэ бэлэдхэхэ тухай партиин обкомой тогтоолые ажалшадта һайнаар ойлгуулха, социалистическэ мүрысөө үргэнөөр дэлгэрүүлхэ зорилготой. Имагтал иигэжэ республикынгаа ойе нэрэтэй түрэтэйгөөр угтаха, ажахыгаа ба культураяа хүгжөөхэ хэрэгтэ горьтой амжалтануудые туйлажа шадаха байнабди.

30 жэл соо республикынгаа туйлаһан амжалтанууд тухайда арад зоной дунда лекци болон элидхэлнүүдые үнгэргэхэ, урдань богоолшолго ба дарлалта доро байһан бурят-монгол арад Агууехэ Октябрьска революциин ашаар, Ленин—Сталинай партиин хүтэлбэри доро,ород арадай ахадүүгэй туһаламжаар өөрынгөө гүрэнтэй, уг галабай гээгдэнги байһан экономикоёо ба культураяа хүгжөөн дэбжүүлхэ айхабтар ехэ арга боломжотой болоһон тухайдань ажалшадта хөөрэжэ үгэхэ шухала.

Эдэ хэмжээ-ябуулгануудые үнгэргэхэ хэрэгтэ бүхы пропагандистнууд, агитаторнууд, культурно-гэгээрэлэй эмхи зургаан бүхэн хабаадуулагдаха зэргэтэй.

Республикынгаа 30 жэлэй ойе ажалай шэнэ амжалтануудаар угтая!

А. М. ГОРЬКИИН ДУРАСХААЛДА

СОФИ, мартын 28. (ТАСС). Ородой агууехэ уранзохёолшо, коммунизмын хэрэгэй түлөө дүлэтэ тэмсэлшэ А. М. Горькиин түрэһөөр 85 жэлэй ойдо зорюулан, болгарска уранзохёолшодой Союзай зарлаһан баярай заседани үсэгэлдэр Софидо болобо.

Столицын ажалшад, уранзохёолшод, олониитын элитэ ажал-ябуулагшад, дээдэ һургуулинуудай һурагшад суглаанда байлсаба. Уранзохёолшо Ангел Каралийчев Горькиин ажаябадал ба творчество тухай элидхэл хэбэ. Горькиин зохёолнууд болгарска литературада угаа ехэ удхашанартай байгаа гэжэ элидхэлшэ тэмдэглээ.

„Арадуудай Уласхоорондохи эб найрамдал бэхижүүлгын түлөө“ Уласхоорондын Сталинска шангуудые олгохо Комитедтэ

Канадска священник Джеймс Эндикоттдо уласхоорондын Сталинска шан барюулагдаа

Эб найрамдал хамгаалха Канадска конгрессэй Национальна Соведэй түрүүлэгшэ, священник, теологиин доктор **Джеймс Г. Эндикоттдо** уласхоорондын Сталинска шан энэ оной мартын 28-да, Кремльдэ, Свердловско зал соо барюулагдаба.

Шан барюулха үедэ сугларһан советскэ олониитын түлөөлэгшэд Корейдэхи империалистическэ агрессидэ эсэргүү, бүхы дэлхэй дээрэ эб найрамдал хамгаалхын түлөө эрид шанга тэмсэлээрээ үргэнөөр алдаршаһан, эб найрамдалай түлөө эрэлхэг тэмсэлшые халуунаар амаршалаа.

Уласхоорондын Сталинска шангуудые олгохо Комитедэй түрүүлэгшэ академик Д. В. Скобельцын богони үгэ хэлэжэ, Джеймс Эндикоттын габьяануудые тэмдэглээд, сугларагшадай нэрьемэ альгаташалган доро уласхоорондын Сталинска шангай лауреадай диплом ба алтан медалиие тэрээндэ барюулба.

Эб найрамдал хамгаалха Советскэ Комитедэй түрүүлэгшэ **Н. С. Тихонов**, советскэ эхэнэрнүүдэй Антифашистска комитедэй Президиумэй гэшүүн **М. В. Сарычева**, советскэ залуушуулай Антифашистска комитедэй түрүүлэгшын орлогшо **А. А. Славнов**, Крутицка ба Коломенско митрополит **Николай** лауреадые халуунаар амаршалба, һайн һайхан ажалдаа шэнэ амжалта туйлахыень хүсэбэ.

Уласхоорондын Сталинска шангай лауреат д-р **Джеймс Эндикотт** халуунаар угтагдажа, харюу үгэ хэлэбэ.

Джеймс Эндикоттын хэлэһэн үгэһөө

Джеймс Эндикотт иигэжэ хэлэбэ: «Эб найрамдалай уласхоорондын Сталинска шан абахын тула би мүнөөдэр гүн гүнзэгыгөөр сэдьхэлээ доһолон эндэ ерээб. Энэ шангые олголго минии угаа ехэ зол болоо. Минии ажабайдалда болоһон энэ событи хадаа энэ оной ба үнгэрһэн онуудай эб найрамдалай Сталинска шангай лауреадуудай список соо олон оронуудай түлөөлэгшэдэй нэрэнүүдэй байһые намда нэн түрүүн һануулба, тэдэнэр эб найрамдал хамгаалха хүдэлмэреэрээ, наукын, искусствын талаар, мүн бусад һалбаринуудаар хэһэн ажал-ябуулгаараа мэдээжэ болоһон байна. Хүнүүдэй бүри ехэ хүндэтэй список дэлхэй дээрэ байхагүй, тиин энэ списогтэ оруулагдаха золтой байһандаа би омогорхоноб.

Иосиф Виссарионович Сталинай саһа бараһан ябадал эб найрамдал хамгаалхын түлөө тэмсэлдэ ямар ехэ харюусалгын даалгагдаһан тухай бодожо үзэхыень дэлхэйн бүхы оронуудай ухаан бодолто хүнүүдые баалаба.

Сталинградай дэргэдэхи гайхамшагта хамгаалалта ба илалта манай мүнөө үеын дэлхэйн түүхэдэ эрид эрьелтын эхи болоо гэжэ бидэнэр бүгэдөөрөө мэдэнэбди. Сталинградта бэлэг болгон дээдэ түрэлтэ король Георг VI гэтшын эльгээһэн мэсэ хадаа танай арадай баатаршалга ба эрэлхэг зоригые манай хүндэлдэг, тэдээндэ баясадаг байһанай тэмдэгынь нацануудай британска нэгэдэлэй оронуудай арадуудта ходоо болохо юм.

Бодото байдалые зүбөөр харадаг баруун оронуудтахи хүнүүд болбол Ленинградые ба Сталинградые хамгаалжа шадаһан, нацистска булимтарагшадые намнажа, һандаргагдаһан бүхы городуудаа гайхалтай түргөөр һэргээн бодхоожо шадаһан арад Ленинэй ба Сталинай хүтэлбэри доро хэгдэһэн тэмсэл соо байгуулагдаһан социальна системээр лэ хүмүүжүүлэгдэжэ болохо юм, Ленинэй ба Сталинай нэрэнүүд мүнхэ юм гэжэ һайнаар ойлгоно.

Угаа ехэ хохидолдо танай ороогүй һаа, нацизмын хара хүсэнүүд усадхагдахагүй һэн гэжэ бидэнэр һайнаар мэдэнэбди. Эдэ хара хүсэнүүдые илаһан арад эб найрамдал сахилгын хэрэгые мүнөө өөрынгөө гарта абаад, тэрэниие тиимэ шэн зоригтойгоор хамгаалха юм гэжэ бидэнэр тэрэшэлэн мэдэнэбди. 1950 онһоо эхилээд би танай орондо эб найрамдалай түлөө хүдэлөөнэй ямар ехэ далайсатай болоһые жэл бүри ажаглан хараха аргатай байһандаа золтой байнаб. Би энээниие Российска республикын городуудта, холын Сибирьтэ, Байгал далайн үмэнэ, Узбекистанда харааб, амгалан ажал хэдэг байхаар советскэ хүнүүдые яажа хүмүүжүүлжэ байһые харааб. Эб найрамдалые сахижа болохо байһан ябадалда имагта ехэ этигэл хадаа агууехэ барилгануудай, ерээдүйн барилгануудай туйлай ехэ проектнүүдые бэелүүлхэ арга боломжые Советскэ Союзай арадуудта олгоно.

Бүмбэрсэг дэлхэйн баруунай, капиталистическэ хубиин эб найрамдалай тала баригшадай хүдэлөөнэй түлөөлэгшэ боложо мүнөөдэр үгэ хэлэхэ арга боломжоёо ашагланаб. Советскэ Союзда боложо байһан юумэдэ адли юумэ Канадада, мүн Хойто Америкэдэ байхагүй гэжэ юумэ ехээр мэдэдэг нимэ аудиторидо хэлэһэнэйшье хэрэггүй. Канадын экономикодохи манай түсэблэлгын ба бодото хүдэлмэриин ехэнхи хубинь дайн зайлашагүй гэһэн шалтагаанаар үндэһэлэгдэнэ. Дайнда бэлэдхэлтэй холбоотой экономикымнай һалбаринууд лэ мүнөө хүгжэнэ.

Англида һая болоһон событинууд энээнэй жэшээ боложо тэрэшэлэн шадаха юм. Англиин зүүн эрьедэ

болоһон ехэ үер тухай бидэнэр бүгэдөөрөө соносообди. 250 мянган фунт стерлинг хэмжээтэй туһаламжа советскэ арадай үзүүлһэн тухай мэдээсэлые манай газетэнүүд толилоо гэжэ хэлэхэ ёһотой байнаб. Английска арадай үмэнэһөө премьер-министр Черчилль энэ мүнгые хүлеэн абаһан байгаа. Британска промышленность зүүн эрьеые бэхилхын тула хэрэтлэжэ болохо цемент хүсэд хүрэхөөр үйлэдбэрилэм гаргана. Гэбэшье, һүүлэй дүрбэн жэлэй турша дотор Англида олон миллион тонно цемент атомна бомбардировщигуудай байха американска базануудые барилгада гаргашалагдаа.

Гэбэшье, Баруун зүгтэ хүнүүд эб найрамдалай хэрэгэй илаха ябадалда найдабаря бүримүһэн гээгээ гэжэ энээгээр хэлэхые хүсэнэгүйб. Баруун зүгтэ хүсэтэй болобошье, багахан бүлэг хүнүүд дайе үмөөрнэ, дайн зайлашагүй юм тэжэ бүхы хүнүүдтэ хэлэнэ. Канадада, мүн Холбоото Штадуудта олонхи хүнүүд эб найрамдалые үнэн сэдьхэлээр хүсэнэ. Дай бэлэдхэдэг хүнүүдые илаха ябадалда гансахан тэдэнэй хүсэн хүрэхэгүй байбашье, тэдээндэ союзник—эб найрамдалай тала баригшадай бүхэдэлхэйн хүдэлөөн бии юм, тэдэнэр энэ хүдэлөөнтэй нигта холбоотой ба энэ хүдэлөөн тэдэнэй тэмсэлдэ туһална.

Шэнэ дайнай пропагандын ямар ехэ хоротой байһые ойлгожо эхилһэн хүнүүдэй тоо Канадада олошорно, тэдэнэр эб найрамдал илаха юм гэһэн тобшолол хэнэ. «Оронуудай бэе бэетэйгээ хэлсээ баталһанай үндэһөөр амгалан ёһоор шиидхэгдэжэ болохогүй арсалдаата гү, али шиидхэгдээгүй асуудал гэжэ мүнөө үедэ байхагүй. Энэ хадаа бүхы гүрэнүүдтэй харилсаха манай харилсаанда, тэрэ тоодо Америкын Холбоото Штадуудтай харилсаха манай харилсаанда хамаадана. Эб найрамдал сахихые хүсэһэн гүрэнүүд хадаа Советскэ Союзай эб найрамдалай бата бэхи политикада мүнөөшье үедэ, мүн саашадаашье найдажа болохо байна» гэжэ мартын 15-да Премьер-Министр Г. Маленковой хэһэн тодо зүб мэдүүлгые үргэнөөр тайлбарилан, эдэ хүнүүдые улам ехээр зоригжуулжа шадахабди.

Оронуудай бэе бэетэйгээ хэлсээ баталһанай үндэһөөр амгалан ёһоор шиидхэгдэжэ болохогүй арсалдаата гү, али шиидхэгдээгүй асуудал гэжэ байхагүй, энэнь тэрэшэлэн советско-американска харилсаанда хамаадана гэжэ президент Эйзенхауэрэй мэдүүлээ һаань, бүхы бага оронуудай арадууд һайшааха байгаа гэжэ этигэнэб. Бага ба нейтральна оронуудай арадууд агууехэ хоёр эдэ гүрэнэй хоорондо хэлсээнэй баталагдаһые хараха хүсэлтэй байна. Хоёр гүрэнэй энэ Пакт хадаа агууехэ табан гүрэнэй Пакт баталха түрүүшын алхам болохо һэн. Эб найрамдалай Бүхэдэлхэйн Совет энэ шухала зорилго туйлахые эрмэлзэнэ.

Корейдэхи дайе дары зогсоохо ябадал эгээн шухала, эгээн хойшолуулашагүй асуудал мүн. Бүхы арадууд, илангаяа Хитад ба Корей тэрэниие түргөөр шиидхэхые хүсэнэ. Корейскэ дай үргэлжэлүүлгэ хадаа дайнай үргэдэхэ аюулые үдэр бүри ехэдхэнэ, үнэн сэдьхэлтэ хүн бүхэн энэ дай зогсоохые хүсэнэ.

Ультиматум мэдүүлээд, үнгэрһэн жэлэй октябрьда Паньмыньчжоньдо хэлсээе американска делегациин зогсооһоной һүүлээр, шэнэ үндэһэ баримталан хэлсээ хэжэ эхилхэ шухала байдал тохёолдобо.

Корейдэ дай дары зогсоохые уряалан, эб найрамдал хамгаалха арадуудай Конгрессэй абаһан резолюциие эб найрамдал хамгаалха Канадска конгресс бүрин дэмжэнэ.

Үнгэрһэн намар Нэгэдэмэл Нацануудай Ассамблейн абаһан Индиин дурадхал ба тэрээн тушаа заһабаринууд саашадаа хэлсээ хэхэ үндэһэ болохо ёһотой гэжэ Нэгэдэмэл Нацануудай Организациин Генеральна Ассамблейн түрүүлэгшэ, минии оронойхарьяата г-н Пирсон мэдүүлбэ. Пленэйхидые баатаар нютагтань бусааха ябадал хорихо тухай пункт энэ резолюцида бии юм гэжэ г-н Пирсон Нэгэдэмэл Нацануудай үмэнэһөө мэдүүлээ. Кочжедодо ба Чечжудодо сэрэгэй пленэйхидые зэрлиг муухайгаар доромжолжо, хюдажа үргэлжэлһөөр байһан ябадал юу харуулнаб гэхэдэ, энэ принцип сэрэгэй пленэйхидые хүсөөр һаатуулан бариха гэһэн удхатай юм, Женевскэ конвенцидэ зүришэнэ гэжэ тоолоноб.

Амгалан хэлсээн бүхы хүн түрэлтэнэй хаража байхада хэгдэхэ ёһотой. Корейскэ дайн хадаа хүнүүдые олоор хюдалгада хүргэһэн трагеди гээшэ. Энэ дайн зогсоогдохо ёһотой.

Г-н Түрүүлэгшэ! Бүхы дэлхэй дээрэ эб найрамдалтай байхын түлөө минии тэмсэл хадаа Хитадта олон жэлэй турша соо миссионер байхадаа минии хэһэн хүдэлмэриин үргэлжэлэл гээшэ.

Эб найрамдалай тала баригшадай дунда минии хэдэг хүдэлмэри хадаа минии шажан шүтэлгын тон шухала хубинь гээшэ. Эб найрамдал хамгаалха хүдэлөөн түүхэ соо үзэгдэһэн, арадай эгээн үргэн хүдэлөөн мүн гэһэн тобшолол хээб. Энэ хүдэлөөн национальна бүхы хилэнүүдые дабан гараа, мүнөө тон һайнаар эмхидхэгдээ, энэнь шэнэ дайнай аюулда эсэргүү тэмсэлдэ шиидхэхы фактор боложо шадаха байна.

Канадада мүнөөдэр минии олон мянган ханинар эб найрамдалай уласхоорондын Сталинска шангай намда олгогдоһон золые хубаалдана. Эб найрамдалай илалтада советскэ арадай ба тэрэнэй Правительствын этигэлынь бүрин бэелүүлэгдэжэ байна. Эб найрамдалай энэ шангые ба бүхы шангуудые олголго хадаа бүхы дэлхэйн үхибүүдэй һаруул һайхан ерээдүйн түлөө тэмсэлдэ урма зориг нэмээнэ». (Нэрьемэ, үни удаан альгаташалга).

(ТАСС).

Түрэл орон доторнай

Майн урда тээхи социалистическэ мүрысөөн

Владимир Ильичын нэрэмжэтэ Московско заводто Майн урда тээхи социалистическэ мүрысөөн үргэдэнэ. Мотор хабсаралгын цехын коллектив Майн нэгэнэй һайндэрэй хүндэлэлдэ стахановска вахтада түрүүшээр жагсаба.

Моторнуудые хабсаргагшад партин ба правительствын уряада шэн зоригто ажалаараа харюусажа, улам ехэ хүсэтэйгөөр хүдэлмэрилнэ. Штамповщицанууд Аляудинова ба Брылева гэгшэд халаан соогоо тус бүри хоёр нормо дүүргэжэ, эрхим шанартай продукци үгэнэ.

Энэ цехын механическа участогта Майн урда тээхи мүрысөөндэ хабаадагшадай туйлаһан амжалтанууд тухай мэдээсэһэн «Молни» гэжэ листовконууд бии болоно.

Үрэмдэгшэд Кузнецов, Елисеев, токарьнууд Харитонов, Булыгин ба бусад В. Колесовой метод хэрэглэн, даалгабаринуудаа хоёр дахин үлүүлэн дүүргэнэ.

Мотор хабсаралгын цехын механическа участогта ажалай түрүү арга методуудые нэбтэрүүлһэнэй ашаар, март һарынгаа даалгабариие болзорһоонь арбан үдэрөөр, мүн үрэмдэлгын участогта найман үдэрөөр урид дүүргэбэ.

(ТАСС).

„Үхибүүдэй номой недели“

Мартын 26-да московско һургуулинуудай 5—7 классуудай хоёр мянга шахуу һурагшад Союзуудай Байшангай Колонно зал соо дүүрэтэр сугларaa. Эндэ «Үхибүүдэй номой недели» нээлгэдэ зорюулагдаһан утренник болобо.

СССР-эй советскэ уранзохёолшодой Союзай генеральна секретариин орлогшо А. Сурков москоеско һургуулиинхидай утренникые нээхэ зуураа, советскэ уранзохёолшодой ба поэдүүдэй номууд урганжа ябаа үетэниие түрэл Эхэ ородоо, Коммунистическэ парти ба Советскэ правительстводаа инаг дуратай байхаар хүмүүжүүлнэ гэжэ тэмдэглэбэ.

Пионернүүд ба һургуулиинхидай үмэнэ столицын уранзохёолшод ба поэдүүд: С. Маршак, Б. Полевой, С. Михалков, Л. Ошанин, Е. Долматовский, А. Барто, М. Прилежаева ба бусад үгэ хэлээ.

Союзуудай байшанда номой ехэ выставкэ нээгдэбэ.

Үхибүүдэй утренникгэ хабаадагшадта концерт харуулагдаһан байна.

Агууехэ вождьнор В. И. Ленин, И. В. Сталин тухай, Эхэ орон, байгаалиие шэнэдхэн хубилгаха сталинска түсэб тухай, советскэ хүнүүдэй ажалай геройзм тухай, эб найрамдалай түлөө тэмсэл тухай номуудта зорюулагдаһан уншагшадай конференцинүүд, пионерскэ сборнууд, литературна утреннигүүд эдэ үдэрнүүдтэ оронойгородууд ба тосхонуудта болохо юм.

Клубууд, культурын байшангууд ба ордонуудта номой выставкэнүүд нээгдэжэ, пионернүүд болон һургуулиинхид, уранзохёолшодтой, поэдүүдтэй уулзаха, үхибүүдэй кинофильмнүүд харуулагдаха байна.

(ТАСС).

Хүдөөгэй бүхэшүүлэй Бүхэроссийска конкурс

ОРЕЛ. (ТАСС). Мүнөөдэр эндэ хүдөөгэй бүхэшүүлэй Бүхэроссийска конкурсын финальна мүрысөөн эхилхэнь. Энээндэ Ростовско, Вологодско, Молотовско, Орловско областьнуудай, Краснодарска ба Ставропольско хизаарнуудай, Хойто-Осетинскэ, Дагестанска, Кабардинска, Мордовско АССР-нүүдэй ба ондоо тээхи зуу шахуу колхозно спортсменүүд хабаадаха юм. Программа соонь хоёр гарааараа штанг үргэхэ, хоёр пүүдэй хоёр гирь хоёр гарааараа үргэхэ ба хоёр пүүдэй гирь ганса гарааараа угзаран үргэхэ гэжэ хараалагдана.

Мүрысөөн гурбан үдэр үргэлжэлхэ байна.

ПАРТИЙНА АЖАБАЙДАЛ

Коммунистнуудай политическэ һуралсалда саг үргэлжэ анхарал хандуулха

Улан-Удэ городой Городской районой партийна активай суглааһаа

Улан-Удын Городской районой партийна организацинуудта «СССР-тэхи социализмын экономическа проблемэнүүд» гэжэ И. В. Сталинай гениальна зохёолые, партиин XIX съездын материалнуудые шудалжа эхилһээр хоёр һара үлүүтэй саг үнгэрбэ. «СССР-тэхи социализмын экономическа проблемэнүүд» гэһэн зохёолые шудалха 53 кружок, партиин XIX съездын материалнуудые шудалха 186 кружок эмхидхэгдэнхэй. Тус кружогуудта районой партийно-советскэ эдэбхитэд, коммунистнууд, интеллигентнэр хабаадуулагданхай. Мүн 60 гаран коммунистнууд үдэшын районно партийна һургуулида һуралсана. Гадна, «СССР-тэхи социализмын экономическа проблемэнүүд» гэһэн нүхэр Сталинай зохёолые шудалха саг үргэлжын хэдэн семинарнууд хүдэлмэрилнэ.

Олохон кружогууд, политһургуулинууд болон семинарнууд һайнаар хүдэлмэрилнэ, тэдэнэй занятинууд идейнэ талаараа үндэр хэмжээндэ үнгэргэгдэнэ. «СССР-тэхи социализмын экономическа проблемэнүүд» гэһэн зохёолоор, съездын материалнуудаар научно-теоретическэ конференцинүүд үнгэргэгдэдэг болоо. Районой олонхи коммунистнууд нүхэр И. В. Сталинай зохёолые һайнаар шудална. парти, правительствын политикын гол шухала асуудалнуудые зүбөөр, гүнзэгыгөөр ойлгоно тэжэ эдэ конференцинүүд харуулна. Зооветеринарна институдай дэргэдэ эмхидхэгдэһэн семинар, совпартактивай ба хүүгэдэй поликлиникэнүүдэй, универмагай,ород драмын театрын дэргэдэхи кружогууд мүн лэ муу бэшээр хүдэлмэрилнэ.

Гэхэ зуураа, коммунистнуудай политическэ һуралсалда горьтой дутагдалнууд үшөө бии байха юм. Олохон партийна организацинууд занятинуудай идейнэ хэмжээндэ, пропагандистнуудай хүдэлмэридэ гол анхаралаа хандуулнагүй. Тиимэһээ зарим кружогуудай занятинууд идейнэ доодо хэмжээндэ үнгэргэгдэнэ. Зарим һурагшад ямаршье шалтагаангүйгөөр занятинуудһаа таһалдана. Эдэ дутагдалнуудтай партиин райком, зарим партийна организацинууд эбсэдэг байха юм. Бурмонкоопсоюзай правлениин партийна организациин дэргэдэхи кружок хангалтагүйгөөр хүдэлмэрилнэ. Пропагандист нүхэр Ильин занятинуудтаа бэлэдхэлгүйгөөр ерэдэг, темынгээ материалые ойлгосотой һайнаар хэлэжэ үгэхые оролдодоггүй. Тиимэһээ энэ кружогой зарим һурагшад үзэһэн материалаа муугаар ойлгоно, асуудалнуудта зүб харюу үгэжэ шаданагүй. Жэшээлхэдэ, коммунизмын хоёр шатын хоорондоо ямар илгаатай байһан тухайда, социализмһаа коммунизмда дамжан орохо тухайда тэдэнэр зүбөөр хэлэжэ шадахагүй байшоо. Оперо ба баледэй театрын, механлит заводой, ГЭС-эй, Улан-Удын пристаниин ба бусад зарим партийна организацинуудта политическэ һуралсал һулаар эмхидхэгдэнхэй.

Бэеэ даагаад һурадаг зарим коммунистнууд өөһэдынгөө идейно-теоретическэ бэлэдхэлые дээшэлүүлгэдэ хангалтагүйгөөр хандана, түсэбөөр хараалагдаһан материалнуудаа дутамагаар шудална. Жэшээлхэдэ, оперо ба баледэй театрын директор нүхэр Михайловский, механлит заводой директор нүхэр Бурлов ба бусад бэеэ даагаад һурана бди гээд, үнэндөө политическэ бэлэдхэлээ огто дээшэлүүлнэгүй.

Коммунистнуудай политическэ һуралсалда байһан эдэ ба бусад дутагдалнууд юун дээрэһээ тохёолдоноб гэхэдэ, зарим партийна организацинуудай бюро ба тэдэнэй секретарьнууд коммунистнуудай политическэ һуралсалда анхарал багаар хандуулна, пропагандистнуудай хүдэлмэрине һайнаар хүтэлбэрилдэггүй, тэдээндэ зохихо туһаламжа үзүүлдэггүй байха юм. Зарим парторганизацинуудта пропагандистнуудые болон консультантнуудые шэлэн олохо хэрэг харюусалгагүйгөөр шиидхэгдэһэн байгаа. Тиимэһээ пропагандистнууд ба консультантнуудаар теоретическэ бэлэдхэл багатай хүнүүд томилогдоод, хожомынь һэлгэгдэһэн байха юм.

Партиин райком, тэрэнэй пропаганда ба агитациин таһаг коммунистнуудай политическэ һуралсалые муугаар хүтэлбэрилнэ, кружогуудай хүдэлмэрине ёһотойгоор хинан шалганагүй. Партиин райкомой хүдэлмэрилэгшэд кружогуудай занятинуудта байлсадаггүй, пропагандистнуудта методическа туһаламжа багаар үзүүлдэг, мүн пропагандистнууд болон консультантнуудай семинар болон зүблөөнүүдые үсөөнөөр үнгэргэдэг, тэдээн дээрэ политическэ һуралсалай дүй дүршэл халалсан абалсаха хэрэгые эмхидхэдэггүй байна.

Коммунистнуудай политическэ һуралсалай эдэ ба бусад дутагдалнууд һаяхан болоһон Улан-Удын городской районой партийна активай суглаан дээрэ элирүүлэгдэһэн, тэдэниине усадхаха талаар зохихо шиидхэбэри баталан абтаһан байна. Энэ шиидхэбэриие бодотоор бэелүүлхэ гээшэ партиин Городской райкомой нангин уялга мүн.

Хангалтагүйгөөр хүдэлмэрилдэг парторганизаци

Торнин аймсоведэй гүйсэдкомой финансын таһагай партийна эхин организациин коммунистнуудай политическэ һуралсал тон муугаар эмхидхэгдэнхэй. Энэ асуудалда партийна организациин секретарь нүхэр Меньшиковой анхаралаа ёһотойгоор хандуулдаггүй дээрэһээнь коммунистнууд нүхэд Хутуров, Гнездилов, Цыренов гэгшэд кружогойнгоо занятиһаа саг үргэлжэ таһалдадаг, гээгдэдэг. Теэд эдэ коммунистнууд тухай асуудал мүнөө хүрэтэр партийна суглаан дээрэ хэлсэгдээгүй байха юм.

Гэхэ зуура, партийна суглааншье үсөөн үнгэргэгдэдэг. Эндэ һаяшаг үнгэргэгдэһэн тоосоото-һунгуулиин партийна суглаанинь тоосоото үе соо болоһон зургаадахи суглааниинь байгаа. Теэд партийна суглаанууд дээрэнь партиин аймкомой бюрогой, пленумэй ба партийна активай суглаануудай шиидхэбэринүүд ехэнхидээ зүбшэн хэлсэгдэдэг байха юм. Харин партийна организаци өөрынгөө үүсхэлээр нэгэшье асуудал суглаан дээрэ табижа шиидхээгүй.

Партийна суглаанууд дээрэнь шүүмжэлэл ба өөрыгөө шүүмжэлгэ һулаар дэлгэрүүлэгдэдэг. Тоосоото-һунгуулиин партийна суглаан дээрэшье шүүмжэлэл ба өөрыгөө шүүмжэлгэ һулаар дэлгэрүүлэгдээ гэжэ тэмдэглэхэ шухала. Хүтэлбэрилхы тушаалнуудта байһан зарим коммунистнууд, жэшээлхэдэ, нүхэд Батышев (райфое даагша), Бутаков (сберкассые даагша) дороһоо гараһан шүүмжэлэлые дэмжэдэггүй, дутуу дундануудаа нюуха далдалхаяа һэдэдэг юм.

Финансын таһагта кадрнуудые шэлэн олохо, хүмүүжүүлхэ хэрэг хангалтагүйгөөр табигданхай, һайнаар шалгажа үзэнгүйгөөр зарим хүнүүдые хүдэлмэридэ абадаг ушар олонто үзэгдэнэ. Һая хүдэлмэрилжэ эхилһэн залуу кадрнуудые нэгэ хүдэлмэридөө дүршэжэ байтарни, ондоо хүдэлмэридэ оруулдаг байха юм. Кадрнуудые хүмүүжүүлхэ хэрэгэй муугаар табигданхай дээрэһээ журам эбдэдэг баримтанууд үзэгдэнэ.

Коллективэй дунда агитационно-шитын хүдэлмэри хангалтагүйгөөр табигданхай, энээн тухайда тоосоото-һунгуулиингаа партийна суглаан дээрэ коммунистнууд нүхэд Бутаков, Цыренов, Хутуров, Донсорунова гэгшэд тэмдэглэһэн байна.

Хүдэлмэримнай хангалтагүйгөөр табигданхай гэжэ тоосоото-һунгуулиин партийна суглаан дээрэ тус парторганизациин коммунистнууд тон зүб тэмдэглэһэн байна.

Д. Доржиев.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Ленинэй орденто Улан-Удын паровозо-вагонно заводой стахановка-токарь — ВЛКСМ-эй гэшүүн Евдокия Морходоева ажаллажа байна. Тэрэ хадаа үдэр бүри 1,5 нормо дүүргэдэг юм. **М. Минеевэй** фото.

Олон үхибүүдшэй эхэнүүд шагнагдаба

Бурят-Монголой АССР-эй Верховно Соведэй Президиум болбол СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй 1944 оной августын 18-най Указай үндэһөөр, олон үхибүүдтэй бүлэг эхэнүүдые «Эхын алдар» гэжэ орденуудаар, «Эхын медаль» гэжэ медальнуудаар СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй үмэнэһөө шагнаба.

9 үхибүү түрэһэн ба хүмүүжүүлһэнэйнгээ түлөө «Эхын алдар» гэжэ 1-дэхи шатын орденоор Кударын аймагай «Комбайн» колхозой гэшүүн Варвара Осиповна Кузьмина, Түнхэнэй аймагай Кырен тосхоной гэрэй эзэн эхэнэр Таисия Ивановна Толмачева гэгшэд шагнагдаба.

8 үхибүү түрэһэн ба хүмүүжүүлһэнэйнгээ түлөө «Эхын алдар» гэжэ 2-дохи шатын орденоор Заиграйн аймагай Известковый карьер гэжэ тосхоной гэрэй эзэн эхэнэр Е. Н. Маслова, Баунтын аймагай Монгой тосхоной гэрэй эзэн эхэнэр Я. Р. Эрдынеева, Кударын аймагай «Путь Октября» колхозой гэшүүн М. И. Лепещанова гэгшэд шагнагдаһан байна.

«Эхын алдар» гэжэ 3-дахи шатын орденоор 10 эхэнүүд шагнагдаба. Тэдэнэрэй тоодо Хоринн леспромхозой хүдэлмэришэн А. М. Катина, Зүүн-Сибириин түмэр замай Горхон станциин хүдэлмэришэн М. А. Иванова, Заиграйн аймагай «Майн 1» колхозой гэшүүн В. А. Спиридонова бии.

«Эхын медаль» гэжэ I ба II шатын медальнуудаар 32 эхэнүүд шагнагдаһан байна. Тэдэнэрэй дунда Заиграйн аймагай Молотовой нэрэмжэтэ колхозой гэшүүн Цырендулма Эрдынеева, тус аймагай больницын хүдэлмэрилэгшэ Е. П. Шувалова, Улан-Удэ городой Пригородно районой гэрэй эзэн эхэнэр Алькеш Рахимова, Кударын аймагай Калининай нэрэмжэтэ колхозой колхозница С. О. Ямпилова болон бусад оролсоно.

Модо бэлэдхэл дээрэ

Энэ лесопункт юундэ гээгдэнэб?

Курбын леспромхозой модо бэлэдхэлэй Тэгдинскэ пункт модо бэлэдхэлэй сезонно түсэб, мүн энэ оной нэгэдэхи кварталай түсэбые болзорһоонь урид дүүргэхэ дүүрэн арга боломжотой юм. Модо бэлэдхэлгэдэ хэрэглэгдэдэг тракторнууд болон бусад зэр зэмсэгүүдээр, кадрова хүдэлмэрилэгшэдөөр дүүрэн хангагданхай.

Тиибэшье, тус пункт модо бэлэдхэхэ түсэбөө таһалдуулжа байна. Энэ оной мартын 25-най мэдээгээр модо отолхо түсэбөө 68 процент, шэрэлгээр —65 процент болгоод байна. Энэ таһалдал юун дээрэһээ болооб гэхэдэ, участогай начальник нүхэр Байминов, технорук нүхэр Захаров гэгшэд модошодой ажалые мүнөө хүрэтэр зүбөөр эмхидхэжэ шадаагүй.

Нүхэр Спиридоновой хүтэлбэрилдэг мастерска участок ехээр гээгдэжэ ябана. Тиибэшье пунктын хүтэлбэрилэгшэд эндэ ерэжэ, бодото байдалтайнь танилсан, тэрэниие гээгдэлһээ гаргаха тушаа ямаршье хэмжээ абаадүй байһаар. Модоной гэшүүһэ сэбэрлэгшэдэй ажалые зүбөөр эмхидхээгүй дээрэһээнь, тэдэнэрэй олониинь үдэрэйнгөө нормые дүүргэнэгүй, модо шэрэдэг тракторнууд хүдэлмэригүй байдаг байна.

Тус пунктын модо отологшодой бригаданuудай бригадирнууд нүхэд Шолхоев болон Соловьёв гэгшэд бидэнэртэ һайн услови байгуулагдаагүй гэжэ гомодол мэдүүлнэ. Теэд, энэнь зүбтэй, юуб гэхэдэ, модо бэлэдхэлэй сезоной эхилхэтэй хамта бухы бригадануудаа нэгэ газарта табиһан байгаа. Тиимэ[...] дүтын газарһаа модо шэрэдэг [...]рим тракторнуудынь дүүрэ[...] ашаглагдадаггүй байна. Мүнөө [...]лоһоо модо шэрэхэ болоходоо, [...]дэ ажалладаг 2 тракторынь отол[...] доһон модые шэрэжэ үрдинэг[...] Теэд, участогай хүтэлбэрилэгш[...] тракторнуудые хоёр халаан соо [...]бягүй байһаар.

Тэрэшэлэн хүдэлмэришэдэй са[...] түлэхэ ябадал эндэ гуримшуулагд[...]гүй. Модоной гэшүүһэ сэбэрлэгш[...]тэ салингыень аб адлиханаар т[...]нэ. Иигэжэ урмашуулха метод [...]дэггүй дээрэһээнь, зарим модош[...] эршэ зориг багатайгаар хүдэл[...]рилнэ. Тиимэһээ модошодой хэ[...] хүдэлмэрине тус бүридэнь бүрид[...]хэ ябадалые гуримшуулха тон [...]хала.

Мүнөө тус участогай хүтэлбэ[...]лэгшэд хаана ямар участогта х[...] хүнэй, юу хэжэ байһаниие мэдэ[...]гүй, һанаа амархан һуужа байн[...] Мастернууд болон бригадирнууд[...] дамжуулан хамаг бухы хүтэлбэ[...] бэелүүлхын орондо участогай [...]чальник нүхэр Баймаанов, техно[...] нүхэр Захаров гэгшэд тэдээн[...] ямаршье хүдэлмэри ябуулнаг[...] үүргыень дээшэлүүлнэгүй.

Леспромхозой директор нү[...] Зязев, главна инженер нүхэр [...]бальский гэгшэд иимэ дутагдал[...]дые мэдэжэ байбашье, тэдэни[...] зайсуулха талаар ёһотой хэм[...] абанагүй. Тус леспромхоздо түр[...] пунктнууд олон. Тэдэнэй дүй дүр[...]лые бүгэдын шадабари болг[...] ябадал огто эрхилэгдэнэгүй.

В. Тарабаев.

Үндэр бүтээсэтэйгээр ажаллахаб

Би, Хориин леспромхоздо долоодохи жэлээ шофероор ажаллажа байнаб. Ой модоной промышленностиин предприятида хүдэлмэрилжэ, Эхэ оронойнгоо шэнэ шэнэ барилгануудые барилгын модоор хангалсажа байһандаа омогорхонob.

Түрүү шофернуудай дүй дүршэлые үдэр бүриингөө хүдэлмэридэ хэрэглэдэг тула дaa, даажа абаһан автомашинаая капитальна заһабаригүйгөөр 30 мянган километртэ жолоодожо, нилээд ехэ хэмжээнэй мүнгэн зөөри ба үнэтэ горючи арбилааб.

Модо бэлэдхэлэй стахановска һарын үедэ үдэрэйнгөө нормые хододоо үлүүлэн дүүргэдэг бай[...]һаа, мүнөө БМАССР-эй 30 жэл[...] ойн һайндэрэй хүндэлэлдэ ста[...]новска вахтада жагсаад, хала[...] соогоо 24 кубометр модо шэрэх[...] орондо 40—50 кубометр хүрэ[...] шэрэжэ, мүрысөөнэй түрүү зэр[...]дэ ябанаб. Модо бэлэдхэлэй [...] сезон соо нормоһоо гадуур 500 [...]бометр барилгын модо шэрэхэ у[...]га абанаб.

Энэ уялгаяа заатагүй бэелү[...]хэб гэжэ мэдүүлээд, үндэр бүт[...]сэтэйгээр ажаллахыень бусад [...]хэдөө уряалнаб.

Павел Лосев, Хори[...] леспромхозой шофер-стахановс[...]

Майн һайндэрэй хүндэлэлдэ

Усть-Баргажанай загаһанай комбинадай загаһашад, консервэ үйлэдбэрилдэг хүдэлмэришэд, Баргажанай аймагай загаһа олзоборилгын колхозуудай гэшүүд тон ехэ эршэ зоригтойгоор хүдэлмэрилжэ байна.

Эндэхи загаһашад загаһа барилгаар энэ жэлэй түрүүшын кварталай түсэб мартын 17-до дүүргээд, мүнөө хоёрдохи кварталайнгаа түсэбые Майн 1-нэй һайндэр хүрэтэр дүүргэхын түлөө мүрысөө улам дэлгэрүүлнэ.

Эдэ үдэрнүүдтэ Усть-Баргажанай сельсоведэй Кировэй нэрэмжэтэ колхозой загаһа барилгын бригаднууд һайнаар ажаллана. Жэшээ[...]хэдэ, нүхэд Киринчев, Пилюг[...] гэгшэдэй хүтэлбэрилдэг бригад[...]нууд үдэр бухэндэ түсэбһөө гаду[...] ехэхэн хэмжээнэй эрхим шанарта[...] загаһа тушаана. Колхоз загаһа б[...]рихa нэгэдэхи кварталай түсэб[...] 150 процент дүүргээ.

Иигэжэ Усть-Баргажанай заг[...]һашад парти, правительствынг[...] уряада ажалай шэнэ шэнэ амжа[...]тануудаар харюусажа байна.

Е. Власова.

АРАДУУДАЙ МҮНХЭ ХАНИ БА ВОЖДЬ

Сталин болбол ажабайдалай ба эрхэ сүлөөгэй һүлдэнь болон, эб найрамдалай ба зол жаргалай гэрэл туяань болон дэлхэйн арадуудай оюун мэдэрэлдэ оронхой. Сталинай нэрэ хадаа ерээдүйнгөө байдалдаа этигэхэ, өөһэдынгөө хүсэндэ этигэхэ этигэл найдабари бидэнэрэй сэдьхэлдэ түрүүлдэг байгаа, түрүүлхэшье байна. Оюун бодолоймнай һонор хурсань, ажалаймнай амжалтань, зол жаргалнайшье хуу баран Сталинһаа үндэһэтэй. Сталинай бодоһон бодол бүхэниинь, хэлэһэн үгэ бүхэниинь, хэрэгүүдынь ажабайдалай бүри һаруул һайхан үдэрнүүдые бидэнэртэ асарха, бидэнэрые шэнэ шэнэ илалтануудта хүргэхэ гэжэ этигэнэбди. Сталинай ударидалгаар ерээдүй тээшэ илалтатайгаар дабшаха, коммунизмын үедэ Сталинтай хамта ажабайха гээшэ бидэнэрэй эгээ нангин хүсэл байгаа.

Сталинай нэрэ болбол советскэ хүнүүдэй сэдьхэлдэ, мүн бүхы дэлхэйн ажалшадай, эрхэ сүлөөгэй ба демократиин түлөө тэмсэгшэ бүхы үнэн сэхэ хүнүүдэй сэдьхэлдэ тон ехэ шэн зориг, сусаршагүй геройзм түрүүлнэ. Сталин болбол хүсэн түгэс гени, гэрэл туяагай ба зол жаргалай хэзээдэ мүнхэ эхэ үндэһэ мүн. Сталинай нэрэ хадаа сүлөөтэ арадуудай шэнэ ажабайдалай түлөө тэмсэлэй туг, империализмда дарлагдажа байгаа арадуудай найдабариин наран мүн. Хүн түрэлтэн Сталинай хүндэтэ, инаг түрэл нэрые өөрынгөө сэдьхэлдэ хэтэ мүнхэдөө хадагалжа ябахал.

Нүхэр Сталинай ажаябадал хүн түрэлтэнэй түүхэ дотор алдарта хуудаһан болоо. Энэ ажаябадал хадаа арюун сэбэр ба энхэргэн сэдьхэлэй, эрэлхэг хатуу зоригой, арадтаа хизааргүй дурладагай, пролетариадай хэрэгтэ тон үнэн сэхэ байлгын эрхим дээдэ үльгэр жэшээ мүн. Манай вождиин, эсэгын, багшын нэрэ бүхы дэлхэйн арадуудай мүнхэ омогорхол болохол, юуб гэхэдэ, нүхэр Сталинай анхарал оролдолгодо хүртөөгүй нэгэшье арад дэлхэй дээрэ байхагүй. Бүхы арадууд эрхэ сүлөөгэй, зол жаргалай түлөө тэмсэлдээ Сталинай үдэр бүриин туһаламжаар зоригжодог байгаа.

Сталин багашье, ехэшье бүхы арадуудай үнгэрһэн ба мүнөө үеын байдалые гайхамшагтай мэргэн хёрхоор хаража, тэдээнэй тэмсэлые ударидадаг байгаа. Сталин Ленинтэй хамта хаанта Россиин арадуудые дарлалтаһаа хэтэдэнь сүлөөлөө. Сталин болбол урдань гээгдэнги байһан манай Эхэ оронине дэлхэй дээрэ эгээн түрүү индустри ба культуратай орон болгоо. Тэрэ хадаа манай советскэ Эсэгэ оронине бүхы дэлхэй дээрэхи эб найрамдалай ба демократиин найдабаритай түшэг тулгуури болгон алдаршуулаа.

Минии түрэл азербайджанска арад өөрынгөө эрхэ сүлөөгөөр, зол жаргалаар агуу ехэ Сталинда уялгатай. Нүхэр Сталин хаанта засагай шуһата эзэрхэлгын ба бекохановска галзууралгын оршон байдалда азербайджанска арадай сүлөөрэлгын тэмсэлые эмхидхэһэн, зоригжуулһан байна. Манай арадта эрхэ сүлөө, зол жаргал Сталин олгоо. Тэрэ хадаа олон жэлдэ Бакуда байрлан хүдэлмэрилжэ байхадаа азербайджанска арадай сүлөөрэлгын хүдэлөөниие эмхидхэһэн, бакинска пролетариадые ангиин тулалдаануудай гал дүлэн соогуур хатуужуулһан, хүмүүжүүлһэн юм. Нүхэр Сталин арадай ажабайдал, түүхэ ба культурые туйлай ехэ анхаралтайгаар шудалдаг, тус арадай эрхим, түрүү тэмсэлшэдые өөрөө танидаг, тэдэниие хүмүүжүүлдэг, ажал-ябуулгыень ударидадаг байгаа. Ханлар Сафаралиев, Мешади Азизбеков, Мухтадир Айдинбеков, Кази Магомед болон бусад агуу ехэ Сталинай хүмүүжүүлһэн үнэн шабинарынь байгаа.

Сталин Азербайджанда, тэрээнэй арадта, культурада ба искусстводань дурладаг байһан юм. Урдань гээгдэнги, дарлагданги байһан Азербайджан нүхэр Сталинай саг үргэлжын анхарал оролдолгын ашаар мүнөө социалистическэ түрүү республика болоо. Тэрэ хадаа империализмын колониальна дарлалта доро ядаржа байгаа хилын саадахи Востогой гээгдэнги оронуудһаа байтагай, Баруун Европын олон оронуудые холо хойноо гээгээ. Советскэ Азербайджанда юрэнхы эрдэмдэ һургаха 3622 һургуули бии, тэдээндэ 650 гаран мянган үхибүүд һуралсана. Тиин һургуулиин наһанай бүхы үхибүүд һуралсалда хабаадуулагданхай.

Советскэ Азербайджанай 20 вузнуудта хүдэлмэришэд, колхозникууд болон интеллигенциин хүбүүд, басагад һуралсажа, дээдэ эрдэмтэй болоно. Манай республикын 10 мянган хүн бүхэнэй 93-ниинь вузнуудта һурана — энэ хадаа Франци гү, али Италиинхида орходоо гурба дахин шахуу олон болоно.

Арадуудай хоорондо нүхэр Сталинай байгуулһан хани барисаан ба нигта нэгэдэл Азербайджаниие индустриальна талаарнь хүгжөөлгэдэ гайхамшагта аша үрэеэ харуулаа. Нүхэр Сталинай өөрынь заабаряар Кура-Аракска набтар газартахи Мингечаурада асари ехэ барилга хэһэн, промышленностиин тон шэнэ һалбаринуудые — машина бүтээлгын, химическэ болон бусад һалбаринуудые байгуулһан манай арад агуу ехэород арадай зүгһөө саг үргэлжын туһаламжа абадаг байгаа, абажашье байна. Үнэн сэхэ азербайджанец бүхэнэй зүрхэ сэдьхэлынь Эхэ ороной эгээ элитэ ехэ нацада—агуу ехэород арадта халима дүүрэн халуун баясхалантай ба сталинска инаг дурлалтай байдаг.

Нүхэр Сталин дэлхэйн бүмбэрсэгэй бүхы арадуудай вождь ба багша мүн.

Мүнөө социализм байгуулжа байгаа Европын олон оронуудай арадууд, сүлөөтэ хитад арад фашизмһаа ба империализмһаа бүримүһэн сүлөөрһэнэйнгөө түлөө нүхэр Сталинда уялгатай. Арадууд өөһэдынгөө эгээ гүн гүнзэгы мэдэрэлые, эгээ нангин бодолые «Сталин! Сталин!» гэһэн юрөөлэй хүсэтэ үгэнүүдээр элирхэйлнэ.

Газар дэлхэй дээрэ хаа хаанагүй олон зуугаад миллион хүнүүд нигэжэ хэлэнэ:

— Сталин— манай найдабари!

Сталинай тугта, тэрээнэй агуу ехэ идейнүүдтэ, тэрээнэй мүнхэ гениидэ арадуудай этигэлынь эбдэршэгүй. Дэлхэйн бүхы үнэн сэхэ хүнүүд, бүхы ажалшад Сталинда хэмгүй, хизааргүй ехээр дурлана. Энэ хүсэтэ дурлал халаа сэдьхэл хүдэлгэмэ эпизодууд дотор үдэр бүхэндэ, час бүхэндэ үзэгдэнэ.

1945 ондо Иранска Азербайджанда ябахадаа Тавриз шадар хадын бооридохи тээрмын дэргэдэ 90 наһатай тээрмэшэ үбгэнтэй уулзаа бэлэйб. Тэрэ хадаа урда зүгэй бүхы ажалшад шэнги ядарал зоболонто байдалтай байгаа. Энэ үбгэн хүйтэнэй болоходо шэшэрэн, һангирхай хахархай юумэ нэмэрһэн мүрэнүүдээ хабшылган хүдэлмэрилдэг байба. Иранска дарлагшадай хэрзэгы шэрүүн ашые өөрынгөө бүхы ута наһан соо үзэһэн энэ буурал үбгэн бидэнэрые советскэ хүнүүд гэжэ мэдэхэдээ, үнн хада бүрүүлтэһэн нюдэниинь гэнтэ сааһаа гэрэлтэбэ. Тиин тэрэ үбгэн һангирхай самсынгаа хармаан руу шэшэрэнги гараа хэжэ, хуушан саарһан соо орёоһон бишыхан портрет гаргаал, тэрээнээ таалаһан бэеэрээ нюдэндөө ойротуулба.

—Би энээниие зүрхэн тушаагаа хододоо зүүжэ ябадагби. Энэ намайе дулаасуулдаг, — гэжэ үбгэжөөл хэлээ һэн.

Тэрэнь нүхэр Сталинай портрет байгаа.

Сталинда дурлаһан агуу ехэ нангин дурлал хадаа газар дэлхэй дээрэхи олон миллион хүнүүдэй зүрхэ сэдьхэлые дулаасуулдаг, дэмжэдэг байна. Советскэ хүнүүд хаа хаанагүй хүсөө зангидан, коммунизмын асари ехэ байшангые эршэ хүсэеэ дабхарлан байгуулжа байна. Бакинска нефтянигууд түсэбһөө гадуур олон эшелон үнэтэ горючи гаргажа абана. Баку городой Сталинска районой үрэмдэлгын конторын Тимурхановай бригада хоёр скважина үрэмдэлтые болзорһоонь 50 үдэр урид дүүргэхэ уялга абаа. Мүн энэ районой нефть гаргажа абалгын операторнууд Пелагея Богомолова, Сакина Алиева гэгшэд сүүдхэ соо нефть гаргажа абалгые 3 ба 4 тонноор дээшэлүүлхэ уялга абаа. Советскэ хүнүүд хаа хаанагүй, түрэл партиингаа ЦК-гэй ба Советскэ правительствын уряада харюусан, ажал хүдэлмэреэ улам эршэдхэнэ, юуб гэхэдэ, имагта урагшаа дабшаха, ямаршье бэрхэшээлнүүдые дабан, мана[й] Эхэ ороной материальна ба духовно хүсые бэхижүүлхэ гэжэ советскэ арадые нүхэр Сталин һург[а]даг байгаа.

Үхэл бидэнэрэй дундаһаа нүх[эр] Сталиниие абаашаа. Гэбэшье, тэр[э] үхэл Сталинай агуу ехэ ба мүнх[э] гениие яажашье шадаха шадалгүй[...] Сталин нүгшөө, теэд тэрээнэй һур[...]гаал, тэрээнэй алдарта нэрэ амга[...]лан оршоно!

Сталинай нэрэ арадуудай гэрэлт[э] һаруул эрхэ сүлөөгэй ба зол жар[гала]й туг болон мүнхэрхэ[...] Сталин болбол манай саг үеын, ма[...]най эпохын зүрхэниинь мүн байгаа[...] Энэ агуу ехэ зүрхэн мүнөөшье с[...]хилжэ байна, юуб гэхэдэ, комму[...]нистнуудай хүсэн түгэс парти дэл[...]хэй дээрэ байна бшуу!

Сталин Ленинтэй хамта Коммунистическэ партиие байгуулаад, т[э]рэниие эбдэршэгүй бата х[...]рэм болгоод, бидэнһээ хахаса[...]шоо. Парти болбол Сталинай хёр[...]хо хурса харасаар харан, сталинска хүсэн түгэс зоригоор бидэниие урагшамнай ударидана, бүгэдэара[...]дай зол жаргал зохёогшо мана[й] Агуу ехэ парти ажабайна, манай тэмсэлые хүтэлбэрилнэ.

Сталин болбол партиин ба советскэ арадай эбдэршэгүй булад нэгэ[...]дэл дотор оршон мандажа байна[...] Сталин тухай алдарта һайхан ду[...] расхаал сэдьхэл доторнай үеһөө ү[е] дамжан оршохол. Тэрээнэй хүсэ[н] түгэс гени арадуудай хани бари[...]саас ба ахадүүгэй найрамдалы[...] наран шэнгеэр гэрэлтүүлжэ байха[...] һаруул һайхан ерээдүй тээшэ оршо[...]хо замыень хүн түрэлтэндэ туяа[...]руулжа байхал.

Мирза ИБРАГИМОВ,
Сталинска шангай лауреа[т]
Баку город.

«Хүндэлэлэй тэмдэг» ордента Хонхолойн МТС-эй коллектив бүхы тракторнууд ба хүдөө ажахын бусад машинануудые заhабарижа дүүргэээд, хабарай полевой хүдэлмэринүүдтэ бэлэн болобо.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Хонхолойн МТС-эй тракторна паркын панорама. (Зүүн гарhаа) механик-хинагша Н. К. Золотарев, республикын эрхим тракторна бригадын бригадир Е. С. Стулев, партийна организациин секретарь Ц. Э. Эрдынеев гэгшэд тракторнуудаа полинууд дээрэ хайшан гэжэ хубаарилан табиха тухай хөөрэлдэжэ байна.

А. Мантаевай фото.

ПОЛИ ДЭЭРЭ ШИИГ НОЙТО ЕХЭЭР БАРИЯ!

...урят-Монголойнгоо 30 жэлэй ойе ажалай амжалтануудаар угтая

Эртын борнойлго эхилбэ

...ТАРБАГАТАЙ. (Телефоноор абла). Аймагай колхозуудта полевой хүдэлмэри үдэр бүри үргэдэжэ байна. Сталинай нэрэмжэтэ колхозой таряанажалай бүхы бригаданууд поли дээрэ тараад, тарилгын урда тээхи элдүүрилгэ хэжэ, газарай хүрьhэндэ шииг нойто бариха хүдэлмэри хэжэ байна. ...гектар намарай хара таряае борнойлоо, 90 гектар таряанда үнэн тэжээл оруулаа. Таряанай ...р hайрамай уhаар уhалхын ...ада таряанажалай бригадаhaa тусгаар хүнүүд томилогдохой. Мүнөө 743 гектар газар ...лагдаа. Тарбагатайн МТС-эй ...б тракторна бригада мүнөөдэр ...э полевой хүдэлмэри хэжэ ...бэ.

...үн Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой гэшүүд тарилгын урда тээхи элдүүрилгэ хэжэ эхилээ. Эндэ 1300 ...н гектар таряанай газар hайрамай уhаар уhалагдаа.

...хэ-Куналейн МТС-эй бүхы тракторна бригаданууд харьяата колхозуудтаа гараад, ойрын үдэрнүүдтэ полевой хүдэлмэри эхил...

М. Воробьев.

* * *

...ЯХТА. Калининай нэрэмжэтэ колхозой таряанажалай бригадын газарай хүрьhэндэ шииг нойто бариха түлөө эртын борнойлго ...ээд, түрүүшын үдэрhөө 6 морин ...ой гаргаа. Мүнөө борнойлго ...бэдэхи үдэрөө ябажа байна. Түрүүшын хоёр үдэрэй турша соо 30 ...тар газар борнойлогдоо. Үдэр ...эрхэ бүри полевой хүдэлмэридэ ...ж унаа нэмэжэ гаргагдана. Тэрэшэлэн Ульяновай нэрэмжэтэ, «Красное Знамя» колхозууд эртын борнойлгые үсэгэлдэр эхилбэ.

Үсэгэлдэр ба мүнөөдэртөө Погромна ба Кяхтын МТС-үүдэй тракторнууд эртын борнойлгодо шиидэн ...бо.

И. Яхно.

Хабарай тарилгада бэлэн

Хабарай тарилгые агротехническэ болзор соо, hайн шанартайгаар хээд байбал, баян ургаса абтаха байна гэжэ Заиграйн аймагай Старо-Брянска сельсоведэй, Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой гэшүүд булта ойлгоно. Тиимэhээ энэ колхоз хабарайнгаа тарилгада бүрин бэлэдхэнхэй. Тарилгада хэрэглэгдэхэ 1080 центнер үрhэ сэбэрлэжэ, тарилгын кондицида хүргэбэ. Машина зэбсэгүүд ба хомут тоногуудаа үни заhабариланхай. Хабарай тарилгада ябаха 50 морид тусгаар эдеэлүүлгэдэ байна.

Тус колхозой таряанажалай гурбан бригада тарилгада хэрэгтэй бүхы зэр зэмсэгүүдээ, үрhэ хүрэнгэе тушаажа абаад, полевой стануудтаа асараа.

Эндэхи колхознигууд агротехническэ хэмжээ-ябуулгануудые эрхим шанартайгаар үнгэргэhэн байна. «Тарилгын газар дээрэ үбэлэй үедэ саhа тогтоохоодо хабартаа таряанай поли шииг нойтоор элбэг байдаг. Тиимэ газарhaa ехэ ургаса абтадаг. Манай бригада 100 га газарта саhа тогтоогоо. Гектар бүхэнhөө 25 центнер шэниисэ ургуулхабди» — гэжэ бригадир нүхэр Лазарев Алексей Иванович хөөрэнэ.

Мүн тэрэшэлэн нүхэр Солдатовай хүтэлбэрилдэг бригада 70 гектар газарта саhа тогтоогоо, бригадынгаа бүхы полинуудта шубуунай аргал, үнэhэ ба бусад минеральна үтэгжүүлгэ зөөжэ байна.

Хабарай үедэ hайрамай уhа тогтоохо хүдэлмэри онсо удхашанартай байна. Тиимэ дээрэhээ эндэхи колхознигууд тарилгынгаа бүхы талмайе hайрамай уhаар уhалжа байна.

—Минии бригада нёдондо жэлдэ 35 гектар газар hайрамай уhаар уhалжа, гектар бүхэнhөө 20 центнер хара таряа ургуулhан байгаа. Мүнөө жэлдэ 100 гектар газар уhалха уялга абаад, эршэмтэйгээр ажаллажа байнабди, — гэжэ бригадир нүхэр Балаганский хөөрэбэ.

Полевой хүдэлмэринүүдэй түсэб зохёогдожо, таряанажалай ба тракторна бригада бүхэндэ үгтэнхэй.

Эртэ таригдадаг культурануудаа 10 хоногой туршада, орой таригдадаг культурануудаа 8 хоногой болзор соо тарижа дүүргэхэбди гэhэн уялгануудые эндэхи колхознигууд колхозойнгоо хамтын суглаан дээрэ баталан абаhан байна.

Советскэ Союзай Коммунистическэ партиин XIX съездын шиидхэбэринүүд соо хүдөө ажахын бүхы культурануудай ургасые дээшэлүүлхэ гэhэн гол зорилго табигдана. Энэ зорилгые амжалтатайгаар дүүргэхын тула 1953 оной хабарай тарилгые агротехническэ болзор соо, үндэр шанартайгаар үнгэргэхэ хэрэгтэй, — гэжэ колхозой түрүүлэгшэ нүхэр Балаганский хэлэнэ.

Апрелиин 2—3-най үдэрнүүдтэ энэ колхоздо хабарай тарилгада бэлэдхэлэй шалгалта болохо байна. Колхозой гэшүүд эндэ элирхэйлэгдэhэн дутуу дундануудые усадхажа, хабарайнгаа тарилгые эрхим hайнаар үнгэргэхөөр зоригжонхой.

Б. Бальчинов.

Хүдөө ажахын шэнэ машинанууд

Һаяхан Кяхтын МТС хүдөө ажахын шэнэ машинануудые абаба. Энэ хабарай тарилгын үедэ колхозой полинууд дээрэ «ДТ—54», «С—80» гэhэн маркын тракторнууд, шэнэ 12 сеялкэнүүд ба культиваторнууд хүдэлмэрилхэнь.

Мүнөө жэлдэ наринрядна сеялкэнүүд, хартаабха hуулгаха ба малтаха машинанууд эндэ түрүүшынхеэ ашаглагдаха байна.

Д. Болхоев.

Аймагай газетэнүүдэй хуудаhануудhaa

Мартагдашагүй уулзалга

Һаяхан Тарбагатайн аймагай Ехэ-Куналейн культурын Байшанда Пятницкын нэрэмжэтэ хоорой хүтэлбэрилэгшэд Сталинска шагнай лауреат П. М. Казмин, балетмейстер А. А. Климов ба дирижёр Широков гэгшэд ерэжэ, семейскэ хоорой коллективтэй уулзаба.

Семейскэ хоорой коллектив «Ольторогууд дээрэ ангуушан», «Ямщик тухай» ба бусад дуунуудые айлшадтаа дуулажа үгэhэн байна.

Семейскэ хоорой өөрынгөө репертуара hайжаруулхын түлөө тэдэнэр зүбшөөл үгэhэн байна.

«Победа» гэжэ Тарбагатайн аймагай газетэhээ.

Мяха тушаалгаяа дүүргэбэ

Кяхтын аймагай Калининай нэрэмжэтэ колхоз (түрүүлэгшэнь нүхэр Лазарев) гүрэндэ мяха тушааха энэ жэлэй даалгабарие болзорhоонь уридшалан дүүргэбэ.

Тэрэшэлэн hү тушаалгаар hайн амжалтанууд туйлагдаа. Мартын 10-най мэдээгээр энэ жэлэй түрүүшын кварталай даалгабари hү тушаалгаар 204 процент дүүргэhэн байна.

Энэ колхозой hаалишад социалистическэ мүрысөөндэ оролсожо, республикын 30 жэлэй син hайндэр болотор hү тушаалгаар жэлэйнгээ даалгабари сум дүүргэхэбди гэhэн уялга абаа.

«Знамя Ленина» гэжэ Кяхтын аймагай газетэhээ.

Хони үсхэбэрилгөөр 128 процент

Байкало-кударынхидай уряае дэмжэн абаhан социалистическэ уялгануудаа Түнхэнэй аймагай Сталинай нэрэмжэтэ колхозой хонишод нэрэтэй түрэтэйгөөр дүүргэбэ.

Энэ колхоз hүүлэй мэдээнэй ёhoop хони үсхэбэрилхэ 1953 оной-нгоо түсэб 128 процент дүүргэhэн байна.

Түрүү хонишод И. Е. Пятницкий, Н. Н. Бильдакова ба бусад өөhэдынгөө даалгабарита ажалда харюусалгатайгаар хандана.

Мүнөө тус колхозой хонишод хонидоо искусственна аргаар ороондо оруулжа байна.

«Красное знамя» гэжэ Түнхэнэй аймагай газетэhээ.

„Нати" трактораар 1900 гектар

Бичурын МТС-эй трактористнууд нүхэд И. Ткачев ба И. Афанасьев гэгшэд СССР-эй Верховно Соведэй 4-дэхи сессиин шиидхэбэринүүдые ехэ дэбжэлтэтэйгээр угтаба.

Эдэбхитэй эдэ хоёр трактористнууд ерэхэ сезон соо «НАТИ» трактораар 1900 гектар зөөлэн хахалалга хэхэ, 800 килограмм горючи алмаха гэhэн уялгануудые абаба. Тиихэ зуураа, полевой бүхы хүдэлмэринүүдээ агротехническэ болзор соонь эрхим шанартайгаар хэжэ дүүргэхэ, тракторнуудаа hайнаар ашаглаха гэжэ шиидэнхэй.

«Ленинский путь» гэжэ Бичурын аймагай газетэhээ.

Редакцида ерэhэн бэшэгүүд

Ном худалдалгые hайжаруулха

1948 ондо Прибайкальска аймагай центр Турунтаево тосхондо номой магазин нээгдэhэн байгаа. Тус магазин мүнөө хүрэтэр аймагай ажалшадые хэрэгтэй номуудаарнь хангажа шаданагүй.

Номой худалдаан муугаар эмхидхэгдэнхэй. Жэлhээ жэл бүхэндэ тус магазин ном худалдаха түсэбөө дүүргэдэггүй байна. Нёдондоной түсэб миин 75 процент дүүргэгдэнхэй. Политическэ ба уранhайханай номууд муугаар тараагдана.

Энээнэй шалтагаан юуб гэхэдэ, номой магазинай хүдэлмэрие хэншье hонирхоногүй. Магазин саг соогоо заhабарилагдаагүй ба түлеэгээр хангагдаагүй дээрэhээ үбэлэй үедэ ехэнхидээ хаалтатай байгаа. Продавец Андреева «магазин ехэ хүйтэн» гээд, эндээ байдаггүй, ерэхэдээшье хэдэн минутын турша соо магазинаа нээгээд лэ хаажархидаг юм. Тиимэhээ ном худалдажа абахаяа ерэhэн хүнүүд магазинай нээгдэхые дэмы хүлеэдэг.

Гадна, тус магазин тосхоной эгээл захада байдаг. Тиимэhээ магазинай хаалтатай байдаг дээрэhээ худалдан абагшад тэндэ хэды дахин ошохоо аргагүйдэнэ. Тус магазинай гэрые аймцентр дээрэ барихын тула үнгэрэгшэ жэлэй сметээр 13 мянган түхэриг хараалагдаhан байгаа. Тээд, «Роскниготоргын» республиканска конторо (директорынь нүхэр Убугунов), аймсоведэй гүйсэдкомой худалдаа наймаанай таhаг (даагшань нүхэр Михайлов) энэ арга боломжые хэрэглэжэ шадаагүй.

Мүн аймпотребсоюзай хүтэлбэрилэгшэд аймагай ажалшадай дунда ном тарааха хүдэлмэридэ анхарал хандуулнагүй. Аймпотребсоюзай магазинуудаар номой худалдаа наймаан муугаар эмхидхэгдэнэ. Тиимэhээ аймпотребсоюз январь ба февраль hаранууд соо ном худалдаха түсэбөө оройдоо 20 процент дүүргэhэн байгаа.

Эдэ дутагдалнууд хэзээ усадхагдаха юм?

Г. Ильин.

Хаалтатай байдаг клубууд

Мухаршэбэрэй аймагай Сагаан-Шулуутайн сомоной «Улаан-Шулуутай» гэжэ томодхогдоhон колхозой тэшүүдэй дунда культурно-гэгээрэлэй хүдэлмэри hулаар табигданхай. Тус колхоздо гурбан клуб бии аад, бултадаа хаалтатай байдаг. Эндэ культурна хэмжээ-ябуулганууд, элидхэл ба лекци уншалга эмхидхэгдэнэгүй. Колхозой гурбадахи бригадын клуб амбар болошонхой, тэрээн соо ороохон адхаатай байна.

Мүн малай фермэ ба гүүртэнүүд дээгүүр улаан булан эмхидхэгдээгүй байhаар. Малшадай дунда элидхэл ба хөөрэлдөөнүүд үнгэргэгдэнэгүй.

Колхознигуудай дунда үнгэргэгдэхэ культурно-гэгээрэлэй хүдэлмэрие hайжаруулха хэрэгтэ хэншье hаналаа табинагүй. Колхозой түрүүлэгшэ нүхэр Батуев, партийна организациин секретарь нүхэр Дашицыренов, сомоной Соведэй түрүүлэгшэ нүхэр Аюржанаев энэ хүдэлмэрие тоодоггүй байна.

Б. Бадмаев.

„БУРЯТ-МОНГОЛОЙ ҮНЭНЭ" БЭШЭҺЭНЭЙ ҺҮҮЛЭЭР

„Нүүдэл худалдаа наймаа муугаар эмхидхэнэ"

Иимэ гаршагтай бэшэг манай газетын февралиин 28-най номерто толилогдоо hэн. Курумканай аймпотребсоюзай зарим сельпонуудай хүтэлбэрилэгшэд холын фермэ ба гүүртэнүүдтэ нүүдэл худалдаа наймаа эмхидхэнэгүй гэжэ тэрэ бэшэг соо хэлэгдэhэн байгаа.

Тэдэ баримтанууд шалгалтаар бултадаа тодороо, — гэжэ манай редакцида Курумканай аймсоведэй гүйсэдкомой түрүүлэгшэ нүхэр Батуев мэдээсэбэ. Хэлэгдэhэн дутагдалнуудые усадхаха талаар зохихо хэмжээн абтаа. Холын фермэнүүд ба гүүртэнүүдтэ байhан малшадые саг соонь эд бараагаар хангаха, нүүдэл худалдаа наймаа таhалгаряагүйгөөр эмхидхэхэ гэжэ аймсоведэй гүйсэдком худалдаа наймаанай таhагые ба аймпотребсоюзай правлениие уялгалhан байна.

„Модошодой дунда культурна хүдэлмэри үргэнөөр эмхидхэхэ"

Хориин леспромхозой Патайн Горхон гэдэг участогта газетэ болон журналнууд саг соогоо абаашагданагүй, модошодой дунда культурно-гэгээрэлэй хүдэлмэри ябуулагданагүй, лекци ба элидхэлнүүд уншагдана гэжэ дурсагдаhан гаршагтайгаар манай газетэдэ толилогдоhон бэшэг соо хэлэгдэhэн байгаа.

Манай редакцида КПСС-эй Хориин айкомой секретарь нүхэр Санжиевай мэдээсэhэнэй ёhoop хэлэгдэhэн баримтанууд зүб байжа, дутагдалнуудые усадхаха талаар зохихо хэмжээн абтаа. Культурно-гэгээрэлэй хүдэлмэрие hайжаруулхын, партийна организацинуудта ба агитаторнуудта туhаламжа үзүүлхын тула аймагай леспромхозуудай участогуудта партиин айкомой хүдэлмэрилэгшэд эльгээгдэhэн байгаа. Мүнөө модошодой дунда культурно-гэгээрэлэй хүдэлмэри hайжаранхай.

Мүн энэ асуудал партиин айкомой бюро дээрэ зүбшэн хэлсэгдэhэн байна.

Творческо марксизмын гайхамшагта зохёол

(„Юу хэхэб?" гэhэн В. И. Ленинэй ном тухай)

...02 оной мартда хэблэгдэн гаран «Юу хэхэб?» гэhэн В. И. ...инэй зохёол творческо марк...мын гайхамшаг зохёолнуудай нэгэ болоно. Энэ ном хадаа шэнэ ...элэй, марксистска парти байгуулхын түлөө тэмсэлдэ угаа ехэ ...э эзэлжэ, энэ партиин идеологическа үндэhэ hуурииe тодхоhон ...ка юм.

Марксистска партиин идеологическа үндэhэ hуурinууд Росси дотор революционно хүдэлөөнэй дэбжэн байха үедэ зохёон найруулагдаhан байгаа. Россида тэрэ үедэ болохоо дүтэлөөд байгаа буржуазно-демократическа революци ...бол империализмын саг үедэхи түрүүшын революци байhан юм. Империализмын бүхы зүрилдөөнүүд ...ндэ айхабтар ехээр хурсадажа, пролетарска революци болбол практическа зайлашагүй шухала ушар ...од, хүлеэгдэжэ байгаа.

Революционно хүдэлөөнэй ингэжэ дэбжэжэд, революциин сохом дүтэлөөд байхада пролетариадай ...э централизованно партиие байгуулха хэрэгтэй болоhон байба. ...парти хадаа оппортунизмда ...эгдэhэн, засагые дайшалан ...ха тэмсэлдэ пролетариадые хүтэлжэ шадахагүй баруун-европейскэ тэрэ үеын партинуудhaa тад ...оо байха ёhотой байба.

Тиигээд Россидахи социал-демократическа хүдэлөөн энэ үедэ идейн талаараа эмхи гуримгүй, кустарничество ба кружковщина баталдаг байгаа. Революционно хүдэлөөнэй дэбжэлтэ дээрэhээ пролетариадай урда табигдаhан шэнэ ...гонуудта тэрэ хүдэлөөн таарахаа болиhон байба. Социал-демократическа хүдэлөөндэхи идейнэ ...эмхидхэлэй талаар эмхи гуримгүй байдалые усадхажа, пролетариадай революционно хүдөлөөе хүтэлбэрилжэ, политическэ засагые дайшалан абахын түлөө хаанта засагта эсэргүү шэрүүн шанга добтолгодо пролетариадые хүтэлжэ шадаха үнэхөөрөө марксистска партиие, шэнэ түхэлэй партиие байгуулха хэрэгтэй байгаа.

Энэ зорилгоёо дүүргэхын тулада, баруун-европейскэ оппортунизмын үзэгдэлнүүдэй нэгэн болохо «экономизмые» элишэлэн бута сохихо, пролетариадай ангиин тэмсэлдэ революционно теориин үүргые дээшэлүүлхэ, хүдэлмэришэнэй хүдэлөөе социализмтай нэгэдүүлхэ, партиин политическэ зорилгонуудые найруулан бэшэхэ, партиин эмхидхэлэй байгуулалтын асуудалые зохёохо шухала байба. Тиин эдэ зорилгонуудые В. И. Ленин «Юу хэхэб?» гэhэн ном дотороо толотомо hайнаар дүүргээ.

«Партийна арсалдаанууд тухай богонёор», «Социал-Демократа харюу» гэhэн нүхэр Сталинай элитэ ехэ зохёолнууд «Юу хэхэб?» гэhэн Ленинэй түүхэтэ зохёолтой таараладана. Эдэ зохёолнууд дотороо нүхэр Сталин революционно марксистска парти байгуулха ленинскэ идей сурталнуудые эрид хамгаална ба дам саашадань хүгжөөнэ.

* * *

«Юу хэхэб?» гэhэн зохёол дотороо Ленин болбол уласхоорондын социал-демократидахи хоёр шэглэлые —революционно ба оппортунистическэ шэглэлнүүдые шэнжэлэн сэгнэлтэ үгэнэ, пролетариадай гол шухала интересүүдтэ уласхоорондын ба ородой оппортунистнуудай урбажа байhыень элиишэлнэ. Оппортунистнууд марксизмда ревизи хэхые, социализмые арсахые эридэг реформистска зам дээрэ орохые номлодог байгаа.

Ленин хадаа уласхоорондын оппортунизмын, ородой социал-демократидахи агент болохо «экономизмые» хайра гамгүйгөөр шүүмжэлжэ, тэрээнэй ангиин уг үндэhые, оппортунистическэ удхашанарые элишэлhэн байна.

Капиталай дарлалтаhaa хүдэлмэришэдые сүлөөлхэ тон гайсахан арга хадаа экономическа тэмсэл мүн юм гэжэ, политическэ тэмсэл хэрэггүй юм гэжэ номложо, тэрээгээрээ «экономистнууд» хүдэлмэришэдэй гол шухала интересүүдтэ урбадаг байба. Тэдэнэр хадаа социальна революциин партитай байхые бэшэ, харин баруун зүгэй реформистска партинууд шэнги социальна реформонуудай партитай байхые хүсэдэг байба. Экономизмын түшэг тулгууринь юун байгааб гэхэдэ, хүдэлмэришэдэй үлэмжэ гээгдэнги хубинь, хүдэлмэришэдэй буржуа боложо хубилhан талань байhан юм.

«Экономистнууд» социалистическэ мэдэрэлэй, марксистска теориин үүргые бага болгодог, хүдэлмэришэнэй эмхигүй хүдэлөөнэй үмэнэ дохин hүгэдэдэг, хүдэлмэришэнэй эмхигүй хүдэлөөн өөрынгөө хүсөөр социалистическэ мэдэрэлые зүндөө бии болготорнь хүлеэхые социал-демокрадуудта дурадхадаг байба. «Экономистнууд» болбол хүдэлмэришэнэй эмхигүй хүдэлөөндэ дохин hүгэдэжэ байhан туладаа хүдэлөөнэй hүүлдэ шэргүүлдэжэ ябадаг байгаа, энэ хүдэлөөндэ ямаршье политическэ лозунг үгэдэггүй hэн.

«Юу хэхэб?» гэжэ номой тараhанай эсэстэ «экономизмын» идейнэ позицинуудhaa зүбхэн лэ аягүй дураасхаал үлэhэн, зүгөөр «экономист» гэжэ нэрые диилэнхи партийна хүдэлмэрилэгшэд доромжолhон ябадал гэжэ тоодог болоhон байна.

* * *

«Юу хэхэб?» гэжэ ном доторoo Ленин болбол пролетариадай ангиин тэмсэлдэ революционно теориин удхашанарые гениальнаар үндэhэлhэн байна. Хүдэлмэришэнэй хүдэлөөнэй эмхигүй байдалай урда дохин hүгэдэхэ ба ушар мэдэхэ ябадалай үүргые доошонь дараха, социалистическэ мэдэрэлэй, революционно теориин үүргые доошонь дараха гээшэ, нэгэндээ, гэрэл тээшэ зүдхэhэн шэнги ушар мэдэхэ тээшэ зүдхэжэ байhан хүдэлмэришэдые баhамжалга болоно, хоёрто, партиин үмэнэ теориие хүндэгүй болгохо гэхэ гү, али энэ зэбсэгэй туhаар мүнөө байhан юумые мэдэжэ ойлгохо ба ерээдүйе урид хараха партиин энэ зэбсэгые хүндэгүй болгоhон ябадал болоно, гурбада, оппортунизмын шабар шалбааг руу гүйсэд ба эсэслэн holжорон оролго болоно гэжэ Ленин харуулжа үгэhэн байна. «Революционно теоригүйгөөр,—гэжэ Ленин заагаа hэн,—революционно хүдэлөөншье байжа шадахагүй... Түрүү тэмсэгшын үүргые, зүбхэн лэ түрүү теорёор хүтэлбэрилэгдэгшэ парти гүйсэдхэжэ шадана».

Ородой революционно хүдэлөөндэ, Россин пролетариадта революционно теориин тусгаар ехэ удхашанартай байhыень нимэ гурбан ушар байдалнуудаар Ленин тайлбарилhан байна гэбэл: нэгэдэхеэр, Россида социал-демократическа парти hая-hаяхан лэ бүриилдэжэ өөрынгөө түхэл шарайе бии болгожо байгаа, хүдэлөөе зүб харгыhaa төөрүүлхэ аюул тохёолдуулжа байгаа антимарксистска шэглэлнүүдтэй тэмсэлээ үшөө дүүргээгүй байhан юм. Хоёрдохёор, уласхоорондын социал-демократическа хүдэлөөнэй дүй дүршэлые шүүмжэлхы ёhoop хэрэглэхын тулада теоретическэ хүсэнүүдэй ехэ запас, политическэ дүй дүршэл хэрэгтэй байгаа. Гурбадахяар, дэлхэй дээрэхи социалистическэ партинуудай нэгэнэйншье урда үшөө табигдаагүй тиимэ национальна зорилгонууд ородой социал-демокрадуудай урда табигдаhан байгаа. Росси хадаа революционно агуу ехэ байлдаануудай урда тээхэнэ тиихэдэ байhан юм. Парти хадаа хаанта засагта эсэргүү ажалшадай тэмсэлые ударидаха ёhотой байба.

Энгельсэй hүүлээр Ленин болбол экономическа, политическэ ба теоретическэ — иимэ гурбан түхэлэй ангиин тэмсэл тухай hургаал зохёоhон байна.

Марксизмые шудалха, революционно хүдэлөөнэй практическа асуудалнуудые шиидхэхэдээ, тэрээниие творческоор хэрэглэхэ, тэрээниие түүхэтэ шэнэ оршон байдалда тааруулан дам саашадань хүгжөөхэ шухала гэжэ агууехэ вождьнор Ленин ба Сталин саг үргэлжэ заадаг байгаа. Марксизм-ленинизмын теоридо догмо шэнгеэр хандадаг талмудистнууд ба начетчигуудые шүүмжэлхэ зуураа, нүхэр Сталин ингэжэ hургана: «Наука байhан туладаа марксизм гээшэ нэгэ газартаа зогсожо шадахагүй,— тэрэ болбол хүгжэжэ ба нарижажа байдаг. Марксизм өөрынгөө хүгжэлтэдэ шэнэ дүй дүршэлөөр, шэнэ эрдэм hургаалаар баяжангүй байжа шадахагүй, — тиимэ болохолоороо, тэрэнэй тус тус формулонууд ба тобшололнууд сагай үнгэрхэтэй хамта хубилангүй байжа болохогүй, түүхын шэнэ зорилгонуудта зохилдохо шэнэ формулонуудаар ба тобшололнуудаар hэлгэгдэнгүй байжа болохогүй. Хубилшагүй, бүхы эпохонуудта ба үенүүдтэ заатагүй таараха тобшололнуудые ба формулонуудые марксизм мэдэрдэггүй. Марксизм хадаа ямаршье догматизмын дайсан мүн».

Ленин ба Сталин түүхэтэ шэнэ условинуудта тааруулан марксизмын теориие саашадань хүгжөөгөө, тэрээниие шэнэ, дээдэ шатада үргөө. Манай үе сагай түрүү теори марксизм-ленинизм болоно. Энэ теорёор зэбсэгжэhэн Советскэ Союзай Коммунистическэ парти манай арадые коммунизмын гэрэлтэ hайхан хира орой тээшэ хүтэлжэ ябана. Өөhэдынгөө оронууд дотор социализмын байгуулалтые амжалтатайгаар бэелүүлжэ байгаа арадай демократиин оронуудай коммунистическэ ба хүдэлмэришэнэй партинууд мүн энэ теорёор хүтэлбэри хэдэг. Энэ теори хадаа империалистическэ ба колониальна дарлалтаhaa сүлөөрхын түлөө, эб найрамдалай, демократиин ба социализмын түлөө тэмсэжэ байгаа тэмсэлдэнь капиталистическэ, колониальна оронуудай коммунистическэ ба хүдэлмэришэнэй партинуудта, капиталистическэ юртэмсын бүхы дарлагдаhан хүн зондо харгыень зааhан компас боложо үгэнэ.

* * *

«Юу хэхэб?» гэжэ ном дотор хүдэлмэришэнэй хүдэлөөндэхи эмхигүй ба ушар мэдэрхэ байдал тухай асуудалда, хүдэлмэришэнэй хүдэлөөндэ социалистическэ мэдэрэлые оруулха шухала байhан тухай асуудалда ехээр анхарал хандуулагдаhан байна.

«Экономистнууд» болбол эмхигүй байдалай теориие баримталан, хүдэлмэришэн анги хадаа социалистическэ мэдэрэлые өөрөө ухаалан зохёодог юм, тэрэ мэдэрэл хадаа хүдэлмэришэнэй эмхигүй хүдэлөөндэ бии болодог юм гэжэ баталдаг байгаа.

«Экономистнарнуудай» энэ баталамжань хүдэлмэришэн ангиие мэхэлhэн ябадал мүн гэжэ Ленин харуулба. Социалистическэ идеологи эмхигүй хүдэлөөнhөө бэшэ, харин наукаhaa бии боложо гарадаг.

(Түгэсхэлынь 4-дэхи нюурта)

Генерал Кларк ба маршал Ким Ир Сен, генерал Пын Дэ-хуэй хоорондоо бэшэг абалсаба

ПЕКИН, мартын 28. (ТАСС). Энэ оной февралиин 22-то «Дальна Востоктохи ООН-эй сэрэгүүдэй командованиин» үмэнэһөө генерал Кларк үбшэн ба шархатаһан сэрэгэй пленэйхидые андалдан абалсаха тухай бэшэгтэйгээр Корейскэ Арадай армиин верховно командалагша Ким Ир Сендэ ба Хитадай арадай һайндуратанай командалагша Пын Дэ-хуэйдэ бэшэг эльгээжэ хандаһан юм.

ООН-эй сэрэгүүдэй командовани болбол өөрынгөө мэдэлдэ байһан үбшэн ба шархатаһан сэрэгэй пленэйхид тушаа Женевскэ конвенциин условинуудые бэелүүлхээр бэлэн байна гэжэ генерал Кларкын бэшэг соо хэлэгдэһэн байгаа. «ООН-эй сэрэгүүдэй командовани, —гэжэ бэшэг соонь хэлэгдэнэ, — транспортаар ябажа шадаха байгаа һаань, хүндөөр үбшэлһэн ба ехээр шархатаһан сэрэгэй пленэйхидые, Женевскэ конвенциин 109-дэхи статьятай зохилдуулан, нютагтань дары бусаахаар бэлэн байна. Танай мэдэлдэ байһан хүндөөр үбшэлһэн ба шархатаһан ООН-эй сэрэгэй пленэйхидые нютагтань дары бусаахаар бэлэн байһан тухайгаа танай зүгһөө манда мэдээсэхые хүсэнэбди. Хүндөөр үбшэлһэн ба шархатаһан сэрэгэй пленэйхидэй бэеын элүүрые нарин шангаар шалгаха тухай, тэдэниие андалдан абалсаха тухай шухала хэлсээ түйлаха зорилгоор ООН-эй сэрэгүүдэй холбооной офицернүүд танай офицернүүдтэй уулзахаар бэлэн байна».

Синьхуа агентствын мэдээсэһэнэй ёһоор, Корейскэ Арадай армиин верховно командалагша Ким Ир Сен ба Хитадай арадай һайндуратанай командалагша Пын Дэ-хуэй Корейдэхи ООН-эй зэбсэгтэ хүсэнүүдэй главнокомандалагша генерал Марк Кларкда мүнөөдэр харюу эльгээгээ.

Харюу соонь иигэжэ хэлэгдэнэ:

«1953 оной февралиин 22-то танай эльгээһэн бэшэг абаабди.

Даб дээрэхи эблэрэлгэ тухай хэлсээнэй үедэ хоёр талын делегадууд хүндөөр үбшэлһэн ба ехээр шархатаһан хоёр талын сэрэгэй пленэйхидые түрүүшын ээлжээндэ нютагтань бусааха тушаа хэлсээе бодото дээрэ түйлаһан байгаа, энэнь Корейдэ даб дээрэхи эблэрэлгэ тухай хэлсээнэй проектын 53-дахи параграфаар түйлагдаба. Хүндэ энэрхы сэдьхэлтэйгээр хандаха принципүүдтэ энэ хэлсээн таарана. Корейдэ даб дээрэхи эблэрэлгэ хэхэ тухай хэлсээнүүдэй таһалагдаһан дээрэһээ лэ шиидхэгдэһэн энэ пунктые бэелүүлхэ условн байгаагүй. Тиин ехээр үбшэлһэн ба хүндөөр шархатаһан хоёр талын сэрэгэй пленэйхидые мүнөө хүрэтэр нютагтань бусааха аргагүй байгаа.

Хоёр талада байгаа үбшэлһэн ба шархатаһан сэрэгэй пленэйхид тушаа Женевскэ конвенциин заабаринуудые мүнөө хэрэглэхээр танай талын бэлэн байһан ушарһаа, манай тала хоёр талын үбшэн ба шархатаһан сэрэгэй пленэйхидые дайнай үедэ андалдан абалсаха тухай танай талын дурадхалые бүрин зүбшөөнэ. Женевскэ конвенциин 109-дэхи статьягай заабаринуудтай зохилдуулан, энэ дурадхалые хаража үзэхэ хэрэгтэй. байна. Үбшэлһэн ба шархатаһан хоёр талын сэрэгэй пленэйхидые дайнай үедэ андалдан абалсаха тухай асуудалые зүбөөр шиидхэлгэ хадаа сэрэгэй пленэйхидэй бүхы проблемые һаадгүйгөөр шиидхэхэ, тиин бүхы дэлхэйн арадуудай угаа ехээр хүсэдэг ёһоор, Корейдэ даб дээрэхи эблэрэлгэ түйлаха ябадалда хүргэхэ ёһотой юм гэжэ тоолонобди. Тиимэһээ, даб дээрэхи эблэрэлгэ тухай хэлсээндэ хабаадагша хоёр талын делегадууд Паньмыньчжоньдо хэлсээгээ дары үргэлжэлүүлхые манай тала дурадхана. Хэлсээ һэргээхэ үдэрые зүбшэн хэлсэхын ба тогтоохын тула манай холбооной офицер танай холбооной офицертэй уулзахаар бэлэн байна.

Ким Ир Сен,
Корейскэ Арадай армиин верховно командалагша.
Пын Дэ-хуэй
Хитадай арадай һайндуратанай командалагша.

1953 оной мартын 28».

* * *

Сэрэгэй пленэйхид тухай Женевскэ конвенциин 109-дэхи статья хадаа «ехээр үбшэлһэн ба хүндөөр шархатаһан сэрэгэй пленэйхидые, зөөгдэн абаашагдажа шадаха болгогдоһонойнь һүүлээр, тэдэнэй нэрэ зэргэ ба тооһоо дулдыдангүйгөөр, нютагтань бусааха» гэжэ дайлалдагша талануудые уялгална.

Энэ статья үбшэн ба шархатаһан сэрэгэй пленэйхидые дайнай үедэ нютагтань бусаахые тэрэшэлэн зүбшөөнэ.

Залуушуулай эрхэ хамгаалха уласхоорондын конференци хүдэлмэреэ дүүргэбэ

ВЕНА, мартын 27. (ТАСС). Залуушуулай эрхэ хамгаалха уласхоорондын конференциин мүнөө үглөөнэй заседани дээрэ үгэ хэлэлгэ үргэлжэлөө.

Гол элидхэл ба нэмэлтэ элидхэлнүүд тушаа конференци дээрэ 118 хүн үгэ хэлээ.

Конференцидэ хабаадагшад хадаа испанска залуу 38 патриодуудые Франкын бүлэгэй сүүдлэһэн ябадалда эсэргүү протестын телеграмма соо хэлэгдэһэн үгэнүүдые нэгэн һаналаар һайшааба. Испанска патриодуудые түрмэһөө дары сүлөөлхэ гэһэн эрилтэ телеграмма соо мэдүүлэгдэнэ.

Амжалтатайгаар хүдэлмэрилхые хүсэжэ, хэдэн оронуудай залуушуулай, профсоюзна, эхэнэрнүүдэй, спортивна ба бусад организацинуудай эльгээһэн олон телеграмманууд конференциин нэрэ дээрэ абтаба.

Үдэшын заседаниин эхеэр, Джузеппе Пенсати конференциин комиссинуудай хүдэлмэри тухай элидхэл хэбэ. Конференци дээрэ хүдэлмэрилхэ 5 комисси байгуулагдаа, тэдэнэр сүлөөтэй үргэн дискусси хэбэ, залуушуулай тэмсэлэй арга методүүдые нарин зүбөөр тодорхойлхо талаар ехэ хүдэлмэри хэбэ гэжэ элидхэлшэ тэмдэглээ.

США-гэй залуушуулай түлөөлэгшэ Джен Александер трибуна дээрэ гаража, залуушуулай эрхэ хамгаалха уласхоорондын конференциин резолюциин проектые уншаба. Конференцидэ хабаадаһан бүхы хүнүүд резолюциин энэ проектын түлөө голосовалаа.

Нэрьемэ оваци боложо, 30 гаран минута үргэлжэлөө. Делегадууд хүл дээрээ бодожо, демократическа залуушуулай гимн дуулана. Франциин, Англиин, Голландиин, Италиин ба бусад оронуудай бүлэг түлөөлэгшэд Корейн ба Вьетнамай баатарлиг залуушуулай делегадуудые гар дээрээ үргэжэ, зал соогуур үнгэрбэ. «Эб найрамдал! Эб найрамдал! Эб найрамдал!» гэһэн хашхаралдаан бүхы хэлэнүүд дээрэ зэдэлнэ.

Великобританиин залуушуулай делегат Уолтер Тэйлор залуушуулай эрхэ хамгаалха уласхоорондын конференциин зүгһөө дэлхэйн залуушуулда хандаһан хандалгые уншаба. Тус хандалга нэгэн һаналаар абтаа. Нэрьемэ оваци дахин болоно. Делегадууд бэе бэеэ амаршална, бэлэгүүд, фотографинуудые андалдан абалсана. Демократическа залуушуулай гимн дахин ханхинана.

Уласхоорондын конференцидэ бэлэдхэхэ Французска үүсхэлгын комитедэй түрүүлэгшэ Пьер Бурдэ түгэсхэлэй үгэ хэлэбэ. Конференциин делегадуудые халуунаар хүлеэн абаһанайнь түлөө Австрийска бэлэдхэлэй комитедтэ. Австриин демократическа бүхы залуушуулда Бурдэ баясхалан хүргэбэ.

Залуушуулай эрхэ хамгаалха уласхоорондын конференци дүүрэһэн дээрэ соносхогдоо.

ООН-эй Генеральна Ассамблейн VII сесси

Политическэ комитедтэ

НЬЮ-ЙОРК, мартын 27. (ТАСС). Бусад гүрэнүүдэй дотоодын хэрэгүүдтэ Холбоото Штадуудай хамаархалга тухай асуудалаар Чехословакиин делегациин оруулһан резолюциин проект тушаа голосовани Политическэ комитедэй үсэгэлдэр үдэрэй заседани дээрэ болобо.

СССР-эй, Польшын, УССР-эй, Чехословакиин ба БССР-эй түлөөлэгшэд резолюциин чехословацка проектын түлөө голосовалаа. 41 ороной, тэрэ тоодо США-гэй, Англиин ба Франциин делегадууд энэ проектые буруушаажа голосовалба. 14 ороной (Инди, Индонези, Иран, Ирак, Ливан, Пакистан, Саудовско Арави, Сири, Йемен, Афганистан, Бирма, Египет, Аргентина ба Гватемала) голосованиһаа арсаба.

Резолюциин чехословацка проект тушаа голосованиһаа арсаһан ябадал бусад оронуудай дотоодын хэрэгүүдтэ нүгөө оронуудай хамаархалгые буруушаан шүүмжэлээгүй гэһэн удхатай бэшэ юм гэжэ арабска ба азиатска оронуудай, тэрэ тоодо Иранай болон Сириин түлөөлэгшэд зааба. Израильда засагаархидаар толгойлогдоһон сионистска хүдэлөөн бүдүүлиг хамаархалгын ба террористическэ ажалябуулгын формонуудай нэгэн мүн гэжэ арабска оронуудай, тэрэ тоодо Сириин, Иракын түлөөлэгшэд зааба. Сионистнууд арабска олон мянган амгалан тайбан хүнүүдые, түрэхэ болоһон олон зуугаад эхэнэрнүүд-арабкануудые алаа гэжэ Сириин делегат тэмдэглэбэ.

Гватемалын правительство бусад оронуудай хэрэгтэ нүгөө оронуудай хамаархалгые эрид шангаар буруушаана гэжэ Гватемалын түлөөлэгшэ зааба. Һаяхан американска дипломат Брэден гэгшэ Гватемалын дотоодын хэрэгүүдтэ хамаархахые уряалба гэжэ тэрэ хэлээ.

КОРЕЙДЭХИ СОБЫТИНУУД

АРАДАЙ АРМИИН ГЛАВНА КОМАНДОВАНИИН МЭДЭЭСЭЛ

ПХЕНЬЯН, мартын 29. (ТАСС). Үнгэрһэн үдэр Арадай армиин ба Хитадай арадай һайндуратанай соединенинүүд американо-английска интервентнүүдэй сэрэгүүдтэ эсэргүү хамгаалгын байлдаануудые Коранпхориин райондо хэжэ үргэлжэлөө гэжэ Корейскэ Арадай-Демократическа Республикын Арадай армиин Главна командовани мүнөөдэр мэдээсэбэ.

Мүнөөдэр Арадай армиин зенитнэ частьнууд ба дайсанай самолёдуудые агаан буудагшад дайсанай 10 самолёт унагаагаа, 12 самолёдыень гэмтээгээ.

Хэлхеэ холбооной Улан-Удын конторын телеграфистка А. Аштуева холбоонойхидой хоорондо дэлгэрһэн социалистическэ мүрысөөндэ түрүү һуури эзэлжэ ябана. Тэрэ хадаа хүдэлмэридөө голоһо гаргадаггүй, даалгабаряа доо үлүүлэн дүүргэдэг юм.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: А. Аштуева.

З. Веснинагай фото.

Хүүгэдэй номой недели

Мартын 25-һаа эхилээд хүүгэдэй номой недели үнгэргэгдэжэ байна. Энэ неделиин туршада Улан-Удэ городой номой магазинууд хүүгэдэй номуудые элбэгээр худалдана.

Һаяхан Бурят-Монголой «Роскниготоргын» конторо иимэ шэнэ номуудые абаба:

И. Ефремов. «Ойкуменын захатээ», үнэнь 6 түхэриг 30 мүнгэн.

Б. Осеев. «Васек Трубачёк ба тэрэнэй нүхэдүүд», үнэнь 6 түхэриг 30 мүнгэн.

А. Гайдар. «РВС», үнэнь 90 мүнгэн.

М. Нарышкин. «Павел тухай [illegible]рэлдөөн», үнэнь 2 түхэриг 40 мүнгэн.

А. Малышев. «Алтан нуур».

Бородицкая, Головаль. «Эм[illegible] шүүлэй хүсэн», үнэнь 2 түхэриг [illegible] мүнгэн.

А. Чеба[illegible]

Шатараар эхэнэрнүүдэй VI чемпионат дүүр[эбэ]

Шатараар республикын түрүү һуури эзэлхын түлөө эхэнэрнүүдэй VI-дахи чемпионат дүүрэбэ.

Түгэсхэлэй партинууд угаа шанга тэмсэлээр үнгэрөө.

11-дэхи турта Николаева Ирдынеевае, Харитонова Цыбиктаровае, Столярова Соболевае, Цыдыпова Воронцовае шүүһэн байна. Гармаева болбол Лобсанова, Соболева, Воронцова гэгшэдые илаба.

12-дохи турта Николаева Харитоновае, Бадмацыренова Ирдынеевае, Седуш Воронцовае, Цыдыпова Столяровае, Ирдынеева Соболевае шүүбэ.

Һүүлшын 13-дахи тур ехэ һонирхолтой байба. Эндэ турнирай лидернүүд уулзажа, 1-дэхи һуури эзэлхын түлөө шанга тэмсэл болоо. Бадмацыренова Николаеватай харааp испанска парти наадаха зуураа, бэлэдхэлгүйгөөр бэрсээ андалдажа, шүүгдэшоо. Ирдынеева Цыдыповае бэлэхэнээр шүүбэ. [illegible]маева Седуш хоёр наадаад [illegible]

8 үдэр соо үргэлжэлһэн [illegible] тэмсэл паровозо-вагонно за[illegible] түлөөлэгшэ София Николае[ва] илалтаар дүүрэбэ. Тэрэ хадаа [illegible]һоо 12 очко абажа, эхэнэр ш[атар] шадай дунда республикын че[мпио]ной хүндэтэ нэрэ зэргэдэ хүр[тэбэ].

11 очко абаһан Н. Бадмацы[ренова] 2-дохи, 9,5 очкотой Е. Гар[маева] 3-дахи, 8 очкотой Цыдыпова [illegible] һууринуудта гараа. Седуш [Ирды]неева хоёр 7—7 очко, Столя[рова] 5,5, Лобсанова —5, Цыбикта[рова] 4,5, Харитонова —3,5, Ми[illegible] Соболева хоёр 2—2 ба Вор[онцова] 1 очко абаһан байна.

Николаева, Бадмацыренова, [Гар]маева гэгшэд БМАССР-эй [Ми]нистрнүүдэй Соведэй дэр[гэдэхи] физкультура ба спортын хэ[рэгүү]дые эрхилхэ комитедэй гра[мота]нуудаар шагнагдаһан ба шаг[нал] абаһан байна.

А. Игу[illegible]

ЗАҺАБАРИ

Манай газетын 27-ной номерто толилогдоһон «Советскэ Союзай Коммунистическэ партиин Центральна Комитедһээ, ССР Союзай Министрнүүдэй Соведһээ, СССР-эй Верховно Соведэй Президиумһээ» гэһэн материал соо дээрэһээ [illegible] ба 15-дахи мүрнүүдые иигэжэ [уn]шаха: «тус тус хүнүүдһээ [illegible]дал мэдүүлһэн хоёр зуу мян[illegible]ран бэшэгүүд...»

Редак[ци]

Творческо марксизмын гайхамшагта зохёол

(Түгэсхэл)

Хүдэлмэришэн анги имагта өөрынгөө хүсөөр зүбхэн лэ тредьюнистскэ мэдэрэл гэхэ гү, али «союзда нэгэдхэ, эзэдтээ тэмсэл ябуулха, хүдэлмэришэдтэ зайлашагүй хэрэгтэй хуулинуудые правительствоор гаргуулха гэхэ мэтын зүйлнүүдэй шухала байһаниие мэдэрхэ мэдэрэл» бии болгон гаргажа шадаха байһаниинь уласхоорондын хүдэлмэришэнэй хүдэлөөнэй бүхы түүхэ гэршэлнэ. Пролетариадай талада ороһон интеллигенци, зөөри хогшолтэ ангинуудай эрдэмтэй түлөөлэгшэд философско, историческа ба экономическа теоринуудые найруулан зохёоһон байна. Теэд, социализмын һургаал тэдэ теоринуудһаа үндэһэ абан бии болоо юм.

Ленинэй энэ һургаалые «Партийна арсалдаанууд тухай богонёор», «Социал-Демокрадта харюу» гэһэн номууд дотороо нүхэр Сталин хамгаалан зүбшөөнэ, саашань хүгжөөнэ. Хүдэлмэришэнэй хүдэлөөе социализмтай нэгэдүүлхын түлөө гэхэ гү, али социалистическэ идеологиие хүдэлмэришэнэй хүдэлөөндэ нэбтэрүүлжэ, тэрэниие эмхигүй байһаниинь ушар ёһо мэдэхэ хүдэлөөн болгожо шадаха революционно, марксистска парти байгуулхын түлөө Ленин ба Сталин эсэшэ сусашагүйгөөр тэмсэдэг һэн. «Экономистнууд» болбол хүдэлмэришэн анги соо социалистическэ мэдэрэлые нэбтэрүүлэн оруулхын зайлашагүй шухала байһые арсажа, — тэрээгээрээ буржуазна идеологидо харгыень сэбэрлэжэ үгэдэг, хүдэлмэришэн анги соо тэрэниие оруулха ба нэбтэрүүлхэ ябадалые хүнгэдхэжэ үгэдэг,—гэжэ «Юу хэхэб?» гэһэн ном соогоо Ленин харуулна.

«Хүдэлмэришэнэй хүдэлөөнэй эмхигүй байдалай урда **али бүхы** дохин һүгэдэлгэ хадаа, «ушар мэдэрхые хүсэһэн этэгээдэй» үүргые, социал-демократиин үүргые али бүхы аргаар багадхалга хадаа **энэниие багадхагшын хүсөө, хүсөөгүйшье һаань, тон хамаагүй, буржуазна идеологиин нүлөөе хүдэлмэришэдэй дунда шангадхалга болохо юм»,—** гэжэ Ленин заана.

Буржуазна идеологи хүдэлмэришэн ангида яахадаа шургажа болохоб гэхэдэ, тэрэ хадаа социалистическэ идеологидо ороходоо һураггүй урда бии болоһон, дэлгэрхэ талаараашье һураггүй ехэ аргануудтай юм, гадна буржуазна идеологиие элдэб реформистска этэгээдүүд, жэшээлхэдэ, баруунай социал-демокрадууд, хүдэлмэришэнэй хүдэлөөн руу шургуулдаг юм гэжэ Ленин заана.

Буржуазна идеологитой хайра гамгүй тэмсэл ябуулха шухала байһан тухай ленинскэ заабари, тэрээндэ эдэбхитэй шангаар добтолон ороло мүнөө үеын эрхэ байдалда имагта ехэ удхашанартай юм.

Социалистическэ идеологидо эсэргүү, эб найрамдалай түлөө арадуудай хүдэлөөндэ эсэргүү, коммунизмда эсэргүү тэмсэлдээ буржуазна юртэмсын бүхы идеологууд хамтаран нэгэдэжэ, олониитэдэ идеологическа нүлөө үзүүлдэг бүхы аргануудые: газетэ, литература, кино, радио, шажан гэхэ мэтые арадай оюун мэдэрэл мунхаруулхын тула хэрэглэнэ.

Американо-английска империалистнууд манай орондо, арадай демократиин оронуудта эсэргүү политическэ ба идеологическа диверси хэхэ гэһэн һэдэлгэнүүдээ болюулнагүй.

Тиимэһээ манай зорилго юун байхаб гэхэдэ — ажалшадые марксистско-ленинскээр хүмүүжүүлхэ хэрэгээ шангадхаха, манай зарим хүнүүдэй ухаан бодолдохи капитализмын үлэгдэлнүүдые үгы хэхэ, политическэ һэрэмжэеэ дээшэлүүлхэ, оһол назагай, алмай һүлэр байдагаа болюулха ёһотойбди.

* * *

«Юу хэхэб?» гэжэ ном дотороо Ленин хадаа «экономистнуудай» оппортунистическэ политикые хайра гамгүйгөөр шүүмжэлээ, марксистска партиин революционно политикын гол принципүүдые зохёон үндэһэлһэн байха юм.

Хаанта засагтай тэмсэхэ ниитэ политическэ тэмсэлһээ хүдэлмэришэн ангиие зайлуулха, тэрээнэй зорилгонуудые эзэдтээ ба правительствотай тэмсэхэ экономическа тэмсэлээр хизаарлаха, тиигээд эзэдыень ба правительствые бүрин бүтэн орхихо гээшэ — хүдэлмэришэдые мүнхэ богоолшолгодо түлхин оруулха гэһэн ябадал болоно гэжэ Ленин харуулба.

Пролетариадай агуу ехэ вождьнор Ленин ба Сталин, мүн Маркс ба Энгельсшье, помещигүүд ба капиталистнуудай засагые унагаахын түлөө, пролетариадай диктатурые дайшалан олохын түлөө политическэ тэмсэлые ангиин тэмсэлэй шиидхэхы формо мүн гэжэ тоолодог байһан юм, юуб гэхэдэ, зүбхэн лэ политическэ тэмсэл ябуулһанай ашаар пролетариадай гол шухала интересүүд бэелүүлэгдэжэ шадаха байба.

В. И. Ленин хадаа политическэ тэмсэлые үргэнөөр дэлгэрүүлхэ, пролетариадые революционно ёһоор үргэнөөр хүмүүжүүлхэ зорилго марксистска партиин үмэнэ табиһан, пролетариадые демократиин ба социализмын түлөө үнэн бодото тэмсэлшэ хайшан гэжэ болгохо харгые заажа үгэһэн байна.

«Юу хэхэб?» гэжэ ном дотороо Ленин хадаа хүдэлмэришэн анги ба таряашад хоёрой революционно союз тухай, буржуазно-демократическа, социалистическэ революцида хүдэлмэришэн ангиин хүтэлбэрилхы үүргэ эзэлхэ тухай һургаалаа дахин дабтажа, дам саашадань хүгжөөбэ. Гегемоной (хүтэлбэрилэгшын) үүргэ дүүргэхын тула теоретигууд, пропагандистнууд, агитаторнууд, эмхидхэгшэд боложо, арад зоной бүхы ангинуудта ошохыень, либерально-монархическа буржуазие хайра гамгүйгөөр элишэлэн холодуулхыень Ленин пролетариадые уряална.

Пролетариадай гегемони тухай ленинско-сталинска һургаалаар хүтэлбэри хэжэ, большевигүүд болбол Россин пролетариадые гурбан революци дундуур хүтэлжэ гаргаа, пролетариадай диктатура тогтоохо, манай орон дотор социализмын илаха ябадал хангаа. Мүн арадай демократиин оронуудай коммунистнууд Ленин—Сталинай энэ һургаалые хэрэглэжэ, өөһэдынгөө оронууд дотор социализм байгуулхын түлөө хүдэлмэришэн ангиин тэмсэлые ударидана. Капиталистическэ оронуудай пролетариат империалистическэ ба колониальна дарлалтаһаа сүлөөрхын түлөө Ленинэй, Сталинай һургаалаар хүтэлбэри хэнэ.

* * *

Кружковщина, кустарничества баримталдаг ябадалтай тэмсэхэ зуураа, «Юу хэхэб?» гэжэ ном дотороо Ленин болбол хүдэлмэришэн ангиин шэнэ түхэлэй, революционно марксистска парти байгуулха тодорхой түсэб зохёоһон байха юм. Тэрэ түсэб дотороо Ленин хадаа шухалын шухала асуудалнуудые: ниитэородой политическэ газетэ эмхидхэхэ, профессиональна революционернүүдэй кадрнуудые байгуулха, тон нарин нигта централизм ба журам байгуулха тухай, хүдэлмэришэдэй профессиональна организацинуудта орходоо революционно парти ямар илгаатай байхаб гэхэ мэтын шухалын шухала асуудалнуудые табиһан байна.

«Юу хэхэб?» гэһэн Ленинэй ном «экономизмые» идейнэ талаар бута сохиходо, тэрэ үедэ социал-демократическа хүдэлөөндэ байжа байһан идейнэ эмхи гуримгүй ябадалые, кустарничествые үгы хэхэдэ айхабтар ехэ үүргэ дааһан байгаа. Ленин хадаа «экономизмые» — оппортунизмын, һүүлдэ шэртүүлдэлгын, зүндөө бүтэлгын идеологиие идейнэ талаарнь бүримүһэн үй бута сохиһон байгаа. Тиигээд «Юу хэхэб?» гэжэ Ленинэй номой түүхэтэ удхашанарынь ганса энэ тэдыгээр дүүрэнэ бэшэ.

«Юу хэхэб?» гээшын түүхэтэ удхашанар ямар зэргын байнаб гэбэл, Ленин энэ өөрынгөө суута ном соо:

1) Марксистска ухаан бодолой түүхэдэ түрүүшынхеэ оппортунизмын идейнэ эхин гаралнуудые үндэһэ үзүүр хүрэтэрнь уудалан гаргажа, оппортунизмын идейнэ эхин гаралнууд хадаа хамагай түрүүн хүдэлмэришэнэй хүдэлөөнэй [illegible]гүй байдалай урда дохин һүгэ[illegible]гэдэ ба хүдэлмэришэнэй хүд[элөөн] дотор социалистическэ мэ[дэрэ]лэй үүргые доошолуулгада [illegible] гэжэ харуулба;

2) Теориин, ушар мэдэр[элэй] удхашанарые ба хүдэлмэри[шэнэй] эмхигүй хүдэлөөниие револ[юцио]нировалха ба хүтэлбэрилхэ [illegible] болохо партиин удхаша[нар] үндэр дээрэ үргэһэн байна;

3) Марксистска парти ба [illegible] хүдэлмэришэнэй хүдэлөөниие [со]циализмтай холболдуулһан яб[адал] мүн гэһэн, марксистска үнд[эһэ] һургаалые толотомо хурсаар [illegible] һэлэн хэлэһэн байна;

4) Марксистска партиин ид[еоло]гическа үндэһэ һууринуудые [illegible] мэргэнээр зохёон табиһан ба[йна] («ВКП(б)-гэй түүхын Хур[аангы] курс». Нюур 56—57, Бурм[онгол] 1947 он).

* * *

Манай агууехэ Эхэ орон, [illegible] алдарта советскэ арад мүнөө [illegible] социализмһаа коммунизмда д[illegible] орохо зам дээрэ ябажа б[айна]. Коммунистическэ обществын [illegible] шууд ушар ёһо гүнзэгыгөөр [illegible]дэг, политическэ үндэр мэдэр[элтэй] хүнүүд байха ёһотой. Тиимын [тула] манай ажалшадай политическ[э мэ]дэрэлые, ушар ёһо мэдэхэ [illegible]лые дээшэлүүлхын тула, ажал[шадые] хүмүүжүүлгэдэ социалисти[ческэ] идеологиин үүргые дээшэлүү[лхын] идеологическа хүдэлмэриие [illegible] участогуудта шангадхахын [тула] бидэнэр эсэшэ сусашагүй[гөөр] ажаллаха ёһотойбди.

С. Донско[й]

Редактор Б. Ц. ЦЫЖИПО[В]

Адрес редакции: г. Улан-Удэ, ул. Ленина, 26. Телефоны редакции: редактора—23, заместителя редактора—7-85, отв. секретаря — 3-23. Отделов: партийной жизни, сельского хозяйства 10-17, пропаганды и переводов 6-84, культуры и быта и промышленности—4-52, мест. информации и писем—11-05. Для междугородных переговоров — 16.

Н—00505. Типография Управления по делам полиграфической промышленности, издательств и книжной торговли при Совете Министров БМАССР. Тираж 10.000